

“Pasaule pastāvēs, kamēr cits citam palīdzēsīm”

Jau 28. gadu šoruden, 9. septembrī, Rīgā pulcējās kupls pulks sapostu bērnu kopā ar saviem vecākiem, lai svinētu labdarības svētkus. Tos sarīko Amerikas latviešu apvienības (ALA) nozare „Labdarība Latvijai” sadarbībā ar savu uzticamu sabiedroto – Latvijas Bērnu fondu, palīdzot tām Latvijas ģimenēm, kuŗās aug vairāki bērni, bērni ar īpašām vajadzībām un kuŗu atvases studē augstskolās. Labdarības apjoms

septiņos gados nozari vadījusi **Kaija Petrovska**, bet stipros pamatus ielicis Ēriks Krūmiņš, „Drošo tiltu” ceļot 21 gada garumā. Svētku sarīkojums šogad notika Rīgas Latviešu biedrības jeb Māmuļas greznajā Līgo zālē.

K. Petrovska: „Man ir liels prieks te būt kopā ar jums, un esmu gandarīta, ka man ir dota tā iespēja pasniegt dāvanas un pabalstus jums, kas esat mērojuši ceļu uz šo skaisto sarīkojumu.

viēšu organizācija, kuŗas mērķis ir uzturēt un vienot latviešu sabiedrību Amerikā, sniegt humāno palīdzību tām ģimenēm Latvijā, kas audzina jaunus latviešus, līdz ar to atbalstot demokrātiskas, tiesiskas un drošas Latvijas nākotni. Organizācija apvieno ap 90 tūkstošiem tautiešu visā Amerikā, ALAi piederīgas ir vairāk nekā 160 latviešu organizācijas – biedrības, baznīcas un kultūras organizācijas, kopumā – ap 6000

viēšu tautas pilnvērtīgas dzīves nodrošināšanai. Mēs gādājam regulārus divu gadu pabalstus daudz bērnu ģimenēm, bērniem un studentiem – kā viņu izglītīšanai, tā pilnvērtīgai dzīvei. Pasākums, kas sauc „Drošais tilts”, patiešām ir drošs, pārbaudīts *tilts* starp ziedotājiem ASV un ģimenēm Latvijā. Šogad saziēdotā nauda palīdzēs 35 daudz bērnu ģimenēm, 12 bērniem ar īpašām vajadzībām un 25 augstskolu

Mazie viesi

šogad jau pārsniedzis četrus miljonus dolaru, un šī iespējīgā naudas summa nāk no Amerikas latviešu ziedotājiem. Aizvadītajos

Pabalsti un stipendijas, ko saņemam, ir Amerikas latviešu labvēļu ziedojumi, un tos ierosina un administrē, ALA – ASV lat-

Latvijas Bērnu fonda prezidents Andris Bērziņš, Kaija Petrovska un Diāna Kārklīņa

biedru.
Jau kopš 1994. gada ALAs nozare „Labdarība Latvijā” strādā savam galvenajam mērķim – lat-

studentiem. Mūsu prieks un gandarījums ir vārdos neizsakāms.

(Turpināts 3. lpp.)

Pošamies uz ALAs
71. kongresu!

3. lpp.

Latviešu
koncertdzīve
Amerikā un
Latvijā

4. lpp.

Ko skatīsim
Laika Mākslas
kalendārā 2023?

5. lpp.

Kā aizritēja
Kursas vasara?

7. lpp.

Lasītāju balsis

8. lpp.

Kārlis Streips un
Sallija Benfelde
par politikas
aktuālitātēm

11. un 12. lpp.

Pandēmijas
mācības
medicinā

13. lpp.

Sporta
jaunumi

17. un 20. lpp.

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00**Redakcija Rīgā**, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fākss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us**Redaktore:** Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses

4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759e-pasts: LaiksDSR@aol.comJa vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256**Apmaksāta politiskā reklāma**

Mana vectēva Pēterā brālis Jānis Akuraters rakstīja savā grāmatā "Degošā sala" par mūsu Tēvu zemi šādus vārdus: "Jā,...zemes dēla dvēsele ar savu dārgumu! Un, ja pie viņa pieietu kāds bagāts karalis un solītu tam visu pasaules godību un varu par to mazo ziedu viņa pirkstos, vai viņš to atdotu? "Ak, karal," viņš teiktu. "Ko tev līdzēs mans brīnums, ja tev nava pašam sava? Jo pārdot un pirkt mēs viņu nevaram, tāpat kā savu dzīvību."

Ieva Akuratere

Triju Zvaigžņu ordeņa virsniece,
13. Saeimas deputāte,
dziedātāja

**Mana dzimta vienmēr ir bijusi konservatīva,
un tādēļ esmu kopā ar Konservatīvajiem rūpēs par Latvijas valstiskās
neatkarības sargāšanu un mūsu visu kopīgās labklājības celšanu.**

**Atbalsojies arī Tu Konservatīvajiem,
sargājot un mīlot savu Tēvu zemi!**

Nedēļas gudrība

"Darbīgs cilvēks līdzīgs viņņojošam ūdenim, kas gan sadauza brīžam kādu laivu, bet nogludina arī klintis un aizsargā sevi no sapūšanas."

*Reinis Kaudzīte, rakstnieks***Nedēļas citāts**

"Atklāti izsludināt mobilizāciju Krievijai politiski nozīmētu iešaut sev galvā. Pat ne kājā, bet galvā. Tas izraisīs sociālo sprādzienu. Pašlaik Krievijas sabiedrība armijas parādes vēro televizorā un klausās Aizsardzības ministrijas stāstus par Krievijas armijas gigantiskām uzvarām Ukrainas plašumos. Bet rīt viņiem pateiks – armija netika galā, vajag, lai tu ej palīgā. Tas būs līdzvērtīgi sprādzienam. Krievija pamazām sāk slīkt pati savā propagandas mašīnā. Šodien Krieviju vada pat ne Putins, bet propaganda – viņš nespēj ietekmēt procesus, jo pats ir savas ideoloģijas un propagandas ķilnieks."

*Oļegs Ždanovs, Ukrainas militārais eksperts, ir.lv***LAIKS**

4B S HERON ST MANCHESTER, NJ 08759
laikdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem ASV \$50.00
6 mēnešiem ASV \$100.00**FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI!** Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!Laiks pa gaisa pastu Amerikā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00Laiks pa gaisa pastu Latvijā 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00Laiks pa gaisa pastu Kanadā 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

**Ja vēlaties atbalstīt savu politisko partiju Latvijas Republikas
14. Saeimas vēlēšanās, dariet to!**

Laika redakcija ir reģistrēta kā masu saziņas līdzeklis politiskās
reklāmas izvietojšanai saskaņā ar Latvijas likumdošanu

1 (vienas) lappuses apmērā – EUR 1000,-

½ (puslappuses) apmērā – EUR 750,-

¼ (vienas ceturtdaļlappuses) apmērā – EUR 500,-

Samaksa SEB bankā:

SIA "VESTA-LK"

Reģ.Nr.40003905506

PVN Reģ.Nr.: LV40003905506

K.Valdemāra 106-73, Rīga, LV-1013

AS SEB banka, kods UNLALV2X

Konts: LV90UNLA0050009776346

Lūdzam sūtīt uz redakciju Rīgā – e-pasts redakcija@laiks.us

“Pasaule pastāvēs, kamēr cits citam palīdzēs”

(Turpināts no 1. lpp.)

Šodien – kā ik gadu – vēlos pateikties Latvijas Bērnu fondam par izcilo sadarbību daudzu gadu garumā!”

Dāvanā Bērnu fonda priekšsēdis **Andris Bērziņš** saņēma grāmatu „ALA 50 līdz LV 100.”

Pēc septiņu gadu rosīga darba

nozarē Kaija Petrovska stafeti nodod **Diānai Kārklīnai**. Kaija: „Mums ir noteikti termiņi, cik ilgi strādāt ALAs valdē – lai nāk jaunas domas un jaunas „asinis”, lai darbus radoši un sekmīgi turpinātu.”

Diāna Kārklīna: „Esmu pirmo reizi šajā sarīkojumā, vēl pirms ALAs gadskārtējā kongresa, kas

notiks oktobrī, kad mana kandidatūra tiks oficiāli apstiprināta. Un esmu aizkustināta un lepna par Amerikas latviešu paveikto. Šī ir brīnišķīga diena... Pašas ikdienas dzīve neaizritēja latviešu sabiedrībā, bet ik gadu biju Gaŗezerā, biju Latviešu studiju centrā, tagad dzīvoju Kalamazū, kur ir ļoti aktīva latviešu sabiedrība. Mana mamma Biruta Abuls visu savu mūžu bija rosīga latviešu sabiedriskā darbiniece, esmu daudz no viņas mācījusies. Līdz šim esmu darbojusies Amerikas latviešu organizāciju revīzijas komisijās – ALA un Latviešu Fondā. Tagad Kaija mani iepazīstina ar darbības virzieniem un cilvēkiem, ar kuriem turpmākos gadus man roku rokā būs jāstrādā. Domājam, ka laiks paplašināt mūsu darbības lauku – nauda, protams, ir ļoti svarīga, bet ne mazāk svarīgi ir arī piedāvāt apgūt pasaules pieredzi, īpaši studentiem, iespējas papildināties. Tādā virzienā arī saskatu savu nākamo darbošanos.”

Andris Bērziņš: „28 gadi ir patiešām ievērojams laiks, kas mums kopā ar Vairu Vucāni un Bērnu fonda darbiniekiem aizritējis, strādājot kopā ar ALAs nozari „Labdarība Latvijā”. Bet galvenais – ikvienā šajā palīdzības ziedojumā un stipendijā klāt ir cilvēka dvēsele. Arī to, kuŗu šai pasaulē vairs nav, bet kuŗi ir atstājuši testamentāros novēlējumus, lai mēs varētu turpināt atbalstīt latviešu bērnus.

Pasaule pastāvēs tikai tad, ja mēs cits citu atbalstīsim – un tas attiecas tiklab uz atsevišķiem cilvēkiem, ģimenēm, kā arī valstīm. Četri miljoni ir ļoti iespaidīgs skaitlis! Šogad palīdzība naudas izteiksmē ir šāda: bērniem ar īpašām vajadzībām 26 520 USD, daudz bērnu ģimenēm 151 200 USD, studentiem 52 500 USD.”

Īpaši dzirkstoši aizritēja sarīkojuma pēdējā daļa, kad stipendijas saņemt tika aicināti studenti. Viņi centās neatpalikt asprātībā no sarīkojuma vadītāja Andŗa Bērziņa un labprāt stāstīja par savām studijām un nākotnes mērķiem. Jauni, gudri, inteligenti jaunieši nāca ar rudens ziedu pušķiem un sirsnīgām dāvaniņām Kaijai, Diānai un Andrim – pateicības un gaišuma apstaroti. Ir vērts, tiešām, ir vērts atbalstīt šos jaunus cilvēkus! Interesanti, ka viņu intereses galvenokārt saistās ar darbu tādās nozarēs kā medicīna, lauksaimniecība (mežsaimniecība un dārzkopība), sporta pedagogija, būvniecība, elektroenerģētika. Īpaši prieks arī par nākamajiem skolotājiem un diplomātiem.

Sarīkojumā piedalījās un rudens ziedu pušķi saņēma **Ligita Kovtuna**.

Latvijas Bērnu fonda viceprezidente **Vaira Vucāne** (pa labi) un projektu vadītāja **Viktorija Privalova**

Mūzicē **Grey velvet trio**

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budŗeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

ALA 71. KONGRESS

BOSTONĀ | 2022. GADA 13.-16. OKTOBRĪ

Aicinām ALA biedru organizāciju pārstāvjus un ALA biedrus uz 71. ALA kongresu Bostonā!

ALA 71. kongress notiks no 2022. gada 13. līdz 16. oktobrim

Boston Marriott Newton
2345 Commonwealth Avenue Newton,
Massachusetts 02466

Boston Marriott Newton viesnīcā apmetīsies kongresa delegāti un notiks visas darba sēdes. Viesnīcas numura cena – **\$189** diennaktī. Numurus viesnīcā jāpiesaka līdz **29. septembrim**, izmantojot elektronisko rezervācijas saiti, kas pieejama ALA mājas lapā.

Delegātu pieteikšanās veidlapa arī ir pieejama ALA mājaslapā (*Google Forms* formātā) – lūdzam delegātiem to aizpildīt un viesiem samaksāt par atsevišķiem pasākumiem līdz **3. oktobrim**. Delegāta dalības maksa **\$250** ieskaita dalību visos kongresa pasākumos.

Kongresa programmā ietvertas sarunas par Amerikas Latviešu apvienības nozaru darbiem un projektiem, kas skar politiskās aktivitātes, izglītību un kultūru. Paredzētas uzrunas un diskusijas par Latvijas 14. Saeimas vēlēšanu rezultātiem, par ārpolitiku un Latvijas drošības jautājumiem. Tāpat plānotas diskusijas un interaktīva darba grupa par Dziesmu svētkiem (ar kopīgu sadziedāšanos). Būs iespēja arī dzirdēt arī daudziem aktuālu informāciju par arhīvu glabāšanu.

Kongresa īpašie viesi: Latvijas vēstnieks ANO **Andrejs Pildegovičs**; Eiropas Komisijas priekšsēdētājas izpildvietnieks **Valdis Dombrovskis**; profesore, ārlietu eksperte **Žaneta Ozoliņa**; profesors, pētnieks **Daunis Auers**; Diasporas koru virsdiriģents **Ivars Cinkuss**.

Ceturtdienas, 13. oktobra vakarā Bostonas Latviešu namā notiks kongresa iesildīšanas pasākums, kurā klātesošos uzrunās biznesa ļaudis, bet vakarā būs neliels koncerts un mākslas izstāde.

Sikāka informācija par programmu, reģistrēšanos, un viesnīcas rezervācijām ir atrodama Amerikas Latviešu apvienības mājaslapā: www.alausa.org.

Ko skatīsim *Laika* Mākslas kalendārā 2023?

Latvju sēta un Jumis

Par *Laika* Mākslas kalendāra tēmu šoreiz izraudzīts stāsts 12 attēlos par latviešu jeb latvju sētu kā mūsu tautas pamata dzīves un darba vietu daudzu gadsimtu garumā – sākot no 16. gs. līdz pat mūsdienām. Šodien senās lauku mājas lielākoties savā autentiskumā aplūkojamās Brīvdabas muzejā. Taču daudzi to elementi tiek izmantoti modernajā arhitektūrā, jo cauri laikiem un vēsturiskajiem notikumiem tieši senā lauku sēta ir tā, kas vislabāk raksturo latviešu dzīvesveidu. Varētu pat teikt – tas ir zināms latviešu mikrokosmos, kas visprecīzāk spēj raksturot latviešu lauku vidi. Latvietim raksturīgākais dzīvesveids kopš senatnes ir bijis viensēta, kas ietver gan dzīvojamo māju, riju, klēti, gan, protams, pirtiņu. Jo bagātāka saimniecība, jo vairāk māju. Bet citkārt arī rija un pirts, dzīvojamā telpa un klēts bija kopīgas.

Taču visām latvju sētām kopīgs bijis tās gudri izdomātais novietojums. Galvenais – aizsegā no aukstiem vējiem, gleznainā ainavā ar upi, ezeru vai dīķi. Dzīvojamā māja būvēta ziemeļu-dienvidu virzienā. Attālāk no tās un parasti ziemeļu pusē būvēta kūts, kur mitinājās lopī, bet dienvidu pusē – klēts, kur lika labību un pārtikas krājumus ziemai. Uz pakalna vai klajākā laukā cēla riju – lai tā būtu pa vējam labākai graudu vētišanai. Pie dīķa vai cita ūdens – pirts, ko sestdienās kurināja, lai kārtīgi nomazgātos un izpērtos ar bērzu slotām. Tas latviešiem visos laikos bijis īpašs rituāls.

Latviešu būvēs galvenokārt ticis izmantots koks, lielākoties tās bijušas guļbaļķu konstrukcijas, bet, palielinoties turībai, tikuši izmantoti arīvien modernāki materiāli un paņēmieni.

Mūsdienās latvju sētas ir fiziska lauku apbūve, kas tiek izmantotas kā pilsētnieku brīvdienu mājas, kā romantiski viesu nami, bet arī apdzīvotas kā pašnodrošinošas lauku saimniecības.

Lauku sētu elementi jau 19. gs. ienāca arī pilsētu apbūvē – kā atsaucis uz tautas celtniecību, vizuālo izteiksmi, estētiku. 20. gs. sākumā, kad Rīgā arvien vairāk sāka darboties latviešu arhitekti, šie elementi parādījās arvien vairāk, paužot latvisko piederību un tā laika nacionālo romantismu. 20. gs. 80. gados, iedvesmojoties no pasaulē aktuālā postmodernisma, modernajā arhitektūrā arvien vairāk parādījās seno riju formas, jumti ar garām pārkarēm un dekoratīviem elementiem. Jumis jeb Jumja zīme ir viens no raksturīgākajiem. To arī varat vērot uz mūsu kalendāra vāka.

Jumja zīme ir ļoti sena, tā atrasta uz vissenākajiem latviešu sadzīves priekšmetiem un svētakmeņiem. Tā ir auglības un labklājības zīme, un to bieži ieauda arī latviskos rakstos, turēja goda vietā, izvietojā

uz jumta spārēm, iecirta virs durvīm, pagrabiem, klētīm, skapiem. Latvieši svēti ticēja, ka Jumis nesīs ne vien labklājību, bet arī satiecību mājās. Turklāt – Jumim viss padodas dubulti. Ja atrodat divus kopā saaugušus ziedus, riekstus vai vārpas – Jumis ir ar jums!

Lai satiecīgs un bagāts gads!

The Latvian Farm and the deity Jumis

This year's *Laiks* Art calendar

contains 12 images and stories of Latvian farms as the cornerstone of our nation's primary place for life and work over the course of many centuries, commencing in the 16th century and continuing to the present day. Ancient farmsteads can be seen in their full authenticity at the Latvian Open-Air Ethnographic Museum in Rīga. Many elements are often used in modern architecture, as well. That is because throughout many eras and historical events,

the rural farm has best described Latvians and their way of life. It could even be said, that a farm represents a Latvian microcosm. The most typical lifestyle for a Latvian since antiquity has been a single-family farm with a house, a threshing barn, a granary and, of course, a sauna. The richer the farm, the more buildings in it. Poorer people combined the threshing barn with the sauna or the residential space with the granary.

What all Latvian farms had in common, though, was the fact that they were placed wisely. The main goal was to protect it from cold winds. People also wanted a lovely landscape with a river, lake or pond. The house was built on a North-South axis. The barn where livestock lived was usually further away and toward the North. Toward the South was the granary, where grain and food for the winter were stored. The threshing barn was built on a hilltop or an empty field so that there would be wind to dry the grain. The sauna was built next to a pond or another body of water. The sauna was fired up on Saturday nights so that members of the family could wash themselves thoroughly and massage one other with birch branches. This has been a ritual for Latvians for many centuries.

Most Latvian buildings were made of wood, particularly logs. As people grew richer, they used more modern materials and techniques. Today, Latvian farms are places that are used as weekend homes for urban residents or as romantic guesthouses. They are also self-sufficient farming operations.

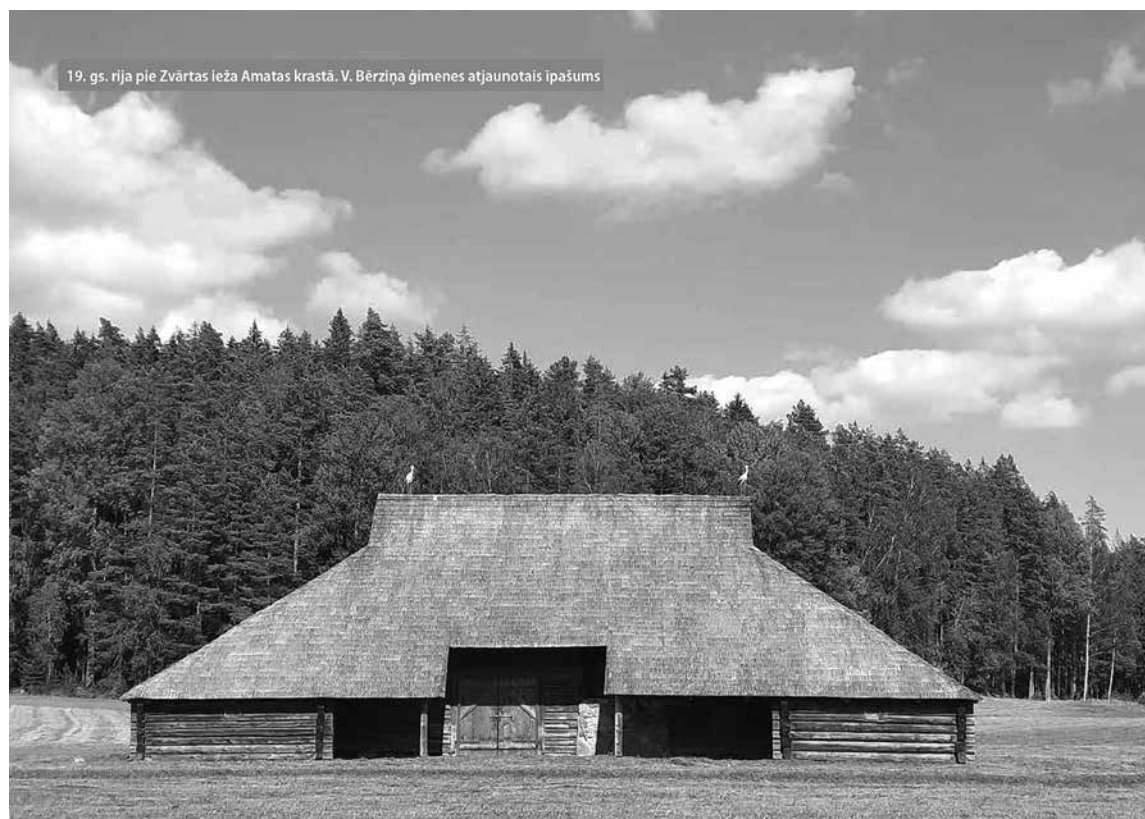
Already in the 19th century elements of farms can be seen on urban buildings as references to folk buildings and their visual expressiveness and aesthetics. When Latvian architects became ever more active in Rīga in the early 20th century, they increasingly used these elements to demonstrate a belonging to Latvian's and the National Romanticism that was the style of the day. During the 1980s, as a result of the Postmodernist style in the world, images from threshing barns appeared in modern architecture to a greater degree – roofs with long eaves and decorative elements.

The sign for the deity Jumis is one of the most typical ornaments. You can see the Jumis sign on the front cover of this calendar.

This is a very ancient ornament that has been found on the oldest household articles of Latvians, as well as on sacred stones. It is a sign of fertility and welfare. It was often woven into Latvian textile designs, kept in a place of honour, placed upon the beams of the roof and carved above doors, cellars, granaries and wardrobes. Latvians firmly believed that Jumis would bring not just welfare, but also happiness to the home. Furthermore, Jumis is good fortune as represented by duplicity. If you find two flowers, nuts or reeds that have grown together, then you know that Jumis is with you!

May this year be full of harmony and wealth!

Publikāciju sagatavoja
LIGITA KOVTUNA un
Dr. arch. JĀNIS ZILGALVIS

Vidzemes kultūrainavai raksturīgā zemnieku sēta *Vieļas* atrodas netālu no Zvārtas iezā – Cēsu novadā, Drabešu pagastā. (Skatiet jūnija un jūlija lapās!) Vēsturisko apbūvi veido dzīvojamā ēka, rija un klēts. No minētajām ēkām ar savu vareno jumtu īpaši ainavā izceļas rija. Tās pakši apdarināti ar cirvja palīdzību. Rija celta 19. gadsimta pirmajā ceturksnī, taču Latvijas Etnografiskā brīvdabas muzeja speciālisti pieļauj domu, ka tā varētu būt jau no 18. gadsimta. Sētas apbūvi savulaik veidojusi arī otra rija, jaunāka, kas celta 1883. gadā. Par to vēstijis pamatu akmeni iekaltais gadskaitlis. Esošā rija 1985. – 1986. gadā atjaunota. Atjaunošanas darbi veikti ļoti profesionāli, saglabājot visu autentisko un jaunus elementus veidojot pēc vēsturisko parauga. Zemnieku sētas pašreizējie īpašnieki Ilze un Valdis Bērziņi ar lielu rūpību un sapratni sargā šo unikālo kultūras mantojumu.

Foto uzņemts šā gada Līgo dienas rītā, kad uz rijas jumta nosēdušies divi stārķi. Jumis ir ar *Vieļu* saimniekiem! // FOTO: Ilze Bērziņa

EDUARDS SILKALNS

Par nemirstīgu pārnestā nozīmē kādu cilvēku mēdz dēvēt, ja viņu ar labu atceras un piemin vēl turpmākās paaudzēs. Tādā izpratnē dzejnieku Eduardu Veidenbaumu (1867-1892) bez minētāšanās var pieskaitīt mūsu tautas nemirstīgajiem: viņš ir iegājis latviešu literatūras vēsturē, vēl 20. gadsimta vidū tika veidota mākslas filma ar Veidenbauma dzejas varbūt slavenāko rindu "Kā gulbji balti padebeši iet" kā caurviju motīvu un nosaukumu, 1979. gadā tika publicēta Līvijas Volkovas monogrāfija "Eduards Veidenbaums", bet tagad, 2020. gados vēl pirms apgāda "Dienas Grāmata" solītas jaunas monogrāfijas esam tikuši pie Arno Jundzes romāna "Es nemiršu nekad". Veidenbauma dzimtas mājas Kalāči turpina būt ne mazāk iecienīts tūristu apskates objekts par Blaumaņa Brakiem vai Raiņa Tadenavu.

Tomēr Jundzes romāna virsrakstā liktie vārdi nav uztverami tikai pārnestā nozīmē, kā to teicēja vietas paredzētāji latviešu dzejas Olimpā. Tiešā nozīmē tie saprotami kā Veidenbauma mātei teiktie drošinājuma vārdi, kad to teicējs, mātes gādīgā aprūpē palicis, jau guļ uz slimības gultas, no kuņas viņam izārstētā vairs nebūs lemts piecelties. Novērojumi rāda, ka mirēji mēdz

atmiņās atsaukt savu nodzīvoto mūžu. Tie, kuņas nāvīte pārsteidz negaidīti kā pie kāda nelaiemes gadījuma, pieredzot skrējieni pār dzīvī svarīgāko gluži vai zibenīgā ātrumā, kurpretim tiem, kuņiem lielā melnā vispirms liek pavārgt ilgāku laiku uz slimības gultas, var atmiņā pievērsties arī detaļām. Divdesmit četrus gadus vecā, ar diloni apslimušā Veidenbauma akūtākās vārgšanas laiks 1892. gadā ilgst no 2. aprīļa līdz 12. maijam. No šī laika perioda rakstnieks

izvēlējis astoņas dienas, katrai no tām veltot pa nodaļai, kur uz neģālbjami progresējošās slimības fona ļaut savam varonim vairāk vai mazāk chronoloģiskā secībā atskatīties uz izdzīvoto.

Pēdējo nodaļu virsraksti "Jūtu, ka zūd pēdējā cerība" un "Mirušie māj un aicina" var jūtīgāku lasītāju deprimēt, bet tiem kā pēdējais seko "Eju pretim gaismai". Tas vedina prātot, cik īsti stingri Veidenbaums turas pie ateistiskā pasaules uzskata, ko viņam allaž un ne bez pamata piedēvē. Vai tad ateisti neiedomājas sevi ejam pretim tumsai, nevis gaismai? Arno Jundze ir labi uztvēris un labi attēlo 19. gadsimta beigu garu, kad tagadējās vienaldzības vietā pret reliģiju lielā daļā t. s. kristīgās pasaules vīri pat krogū varēja diskutēt un iekarst par to, vai Bibelē ir tikai svēti vārdi. Jundze nemēģina ateistu nometnei Veidenbaumu gluži vai atņemt, tomēr viņš tādiem Veidenbauma teicieniem kā "ticības mācības stundas (...) iesvēla mani aizvien lielāku riebumu pret baznīcu un reliģiju." (55.lpp.) liek preti sava varoņa domu, ka "garam tomēr ir jāturpinās citur". (64.) Interesants ir Jundzes piegājiens divsarunās starp dievbijīgo Veidenbauma māti un viņas neticīgo dēlu mātes atkārtotajā runā dieva vārdu rakstīt ar lielo burtu, bet dēla runā – ar mazo.

Romānā labi attēlota laikmeta sabiedriskā un saviesīgā dzīve, it īpaši Tērbatas studentu aprindās. Tehnikas attīstības jomā izceļas pastāstījums par dzelzceļa atnāk-

šanu līdz Cēsīm un dažu cilvēku bažām par nedienām, kādas tā varētu atnest. Izvēlos citēt kaut vienu vienīgu no daudzajām rindkopām par šo tematu.

"Mūsu Mūrmuižas cūku papi gvelza par to, ka vilciens nemaz pa sledēm nevarēšot pabraukt. Cik tad tur tās gropes esot. Tas noteikti nomukšot no ceļa, un visi braucēji lauzīšot kaklus. Vēl kāds krogā lielā nopietnībā apgalvoja – vilcieniem ļoti bīstams būšot stiprs vējš no sāniem. Vagoni esot ļoti augstu no zemes, stiprā sāvņējā tie vienkārši apgāzīšoties. Tas likās tik dumji, tomēr tukši ļautiņi labprāt klausījās. Es vairākkārt krogā vīriem skaidroju, kāpēc vilciens nevar apgāzīties." (72.)

Brīžiem, bet par laimi ne bieži, rakstnieks liek saviem personāžiem sarunā pateikt ko tādu, ko sarunas biedram jau labi vajadzētu zināt. Teiktais, tas jau pa gabalu redzams, domāts mūsdienā lasītājam kā laikmeta raksturojums. Lūk, Veidenbauma simpatija Olga Losa stāsta savam draugam:

"Lielai daļai latviešu jauno sieviešu taču vispār nav nekādas izglītības – lasīt un rakstīt prasme pašmācības ceļā un tad, ja paveicas, kripatiņa no draudzības skolas. Mode vest meitas uz skolu taču ir pavisam nesena.

Turklāt tā ir mode turīgākajiem. Lielākoties meitenes joprojām tiek mācītas tikai tik, cik vecāki uzskata par vajadzīgu un spēj atļauties." (162.)

Interesanti, kāda īsti bijusi Veidenbauma attieksme pret meitenēm vai jaunām sievietēm. Vienubrid Veidenbaums jautā: "Kā gan vispār ir iespējama mīlestība uz sievieti tāda, kā to apraksta grāmatā, ja viņas visas ir tik dumjas?" (68.) Bet gandrīz 100 lappušu tālāk: "Šovakar es skatos uz sievieti, pirmo reizi mūžā reibstu un izbaudu skurbumu bez alus vai vīna glāzes klātbūtnes. Olga Loss. Tik skaista. Tik gudra. Tik iekārojama!" (164.)

Gribas zināt, cik autentiska ir kursīvā iespiestā vēstule Veidenbaumam un cik pilnīgi vai daļēji tā varētu būt Jundzes izdomājums. Vēstulē lasāmi arī šādi teikumi: "Vēlos pateikt (...), ka mūsu kopīgā mīlas nakts nav atstājusi nekādas paliekošas sekas. Ir tikai skaisstas atmiņas par neaizmirstamajiem mirkliem, kad biju Tava." (170.) Domāju, ka vairumam lasītāju, neatkarīgi no tā, vai viņiem Dieva vārdu labpatik rakstīt ar lielo vai ar mazo burtu, gribas cerēt un ticēt, ka vēstule nav izdomāta. Lai taču cilvēkam, kam bija lemts tik īss mūžs, būtu bijusi kaut vai viena pati liela mīlas nakts!

LMF LATVIAN MEDICAL FOUNDATION

Latvijas Medicīnas Fonda (LMF) stipendijas 2022/23

Drīz pēc Pirmā Vispasaules latviešu ārstu kongresa ārsti Kristaps un Bertrams Zariņi (ASV) 1990. gadā dibināja bezpeļņas organizāciju Latvijas Medicīnas fonds (LMF), lai atbalstītu Latvijas medicīnu. Nu jau 30 gadus Latvijas ārsti un studenti saņem LMF stipendijas. Arī šogad LMF atbalsta Latvijas jaunus ārstus. Zariņu studiju ceļojuma stipendiju 4000 USD

Lazdiņa apgūs jaunākās metodes ļaundabīgo audzēju terapijā. Stipendijai viņu rekomendēja Dr. med. Aija Geriņa Bērziņa, P. Stradiņa slimnīcas Onkoloģijas klinikas vadītāja.

Dr. **Daira Lapse**, RSU rezidente patoloģijas speciālitātē, saņem Zariņu studiju ceļojuma stipendiju 5000 USD, lai apgūtu jaunas zināšanas neiropatoloģijā *National Hospital for Neuro-*

Zariņu studiju ceļojuma stipendiju 5000 USD saņem arī RSU rezidente anestezioloģijā un reanimatoloģijā Dr. **Darja Smirnova**, lai padziļinātu zināšanas nieru un aknu aizstājterapijas jomā un apgūtu jaunas metodes, ko pielietot sēpes gadījumā *International Renal Research Institute Vicenza, San Bortolo Hospital* Itālijā. Rekomendāciju sniedza asoc. prof.

dotu iespēju jauniešiem, kas dzīvo un mācās ārpus Latvijas universitātēs, kolledžās vai medicīnas skolās, iespēju gūt praktisku pieredzi Latvijā P. Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā vai kādā citā ārstniecības iestādē un papildinātu zināšanas un praktiskās iemaņas medicīnā. Šogad šo stipendiju 1250 USD apmērā saņem **Sarma Ejups** (ASV), lai gūtu ieskatu Latvijas

gresu vēsturi. LMF vienmēr atbalstījis ar finansiālu ziedojumu visus Latvijas Ārstu kongresus, un arī šogad ar 5000 USD ziedojumu atbalsta 9. Latvijas Ārstu kongresu, kas notiks no 21. līdz 24. septembrim. LMF stipendijas šogad pasniegs prof. Bertrams Zariņš kongresa atklāšanas sarīkojumā 21. septembrī ATTA CENTRE, Rīgā.

Plašāka informācija par Lat-

LMF Studentu stipendijas saņēmēja Sarma Ejups kopā ar LMF valdes locekļiem Aleksandru Kalniņu, Bertramu Zariņu un Kristapu Zariņu

saņem radioloģijas rezidente **Līna Lazdiņa**, lai iegūtu zināšanas klīniskajā darbā Lēvenes Universitātes slimnīcas Staru terapijas nodaļā, Beļģijā. Dr.

logy and Neurosurgery Apvienotajā Karalistē, Londonā. Rekomendāciju sniedza Dr. Jurijs Nazarovs, P. Stradiņa slimnīcas, Patoloģijas institūta vadītājs.

Zariņu studiju ceļojuma stipendijas ieguvējas Līna Lazdiņa, Daira Lapse, Darja Smirnova

Oļegs Sabeļņikovs, RSU Klīnisko prasmju un medicīnas tehnoloģiju katedras vadītājs.

Kopš 2016. gada vasaras *Latvijas Medicīnas Fonda* (LMF) ir izveidojis jaunu stipendiju – *LMF Studentu Stipendija*, lai

rehabilitācijas nozarē rehabilitācijas centrā *Vaivari*. Stipendijas kurators ir LMF un LĀZA valdes loceklis Dr. Aleksandrs Kalniņš.

Brāļu Zariņu vārds ir cieši saistāms ar Latvijas Ārstu kon-

vijas Medicīnas Fonda (LMF) un tā stipendijām <http://latvianmedicalfoundation.org/> KAMENA KAIDAKA, LMF un LĀZA administratore Latvijā

INDRA JĒKABSONE,
Rietumkrasta vasaras vidusskolas
Kursa ģeografijas skolotāja

Trīs latviešu folklorā ir visbiežāk lietotais sakrālais skaitlis, kas apzīmē dinamisko beigtību, jo sākums tai ir "1", vidus "2" un beigas "3". Laiks kā trīs ciklu izpratne – pagātne, tagadne, nākotne. Šīs vasaras notikumi Kursā arī man iezīmējas ar skaitli trīs.

Pirmais nāk prātā, iedomājoties DIEVS, DABA UN DARBS. Jo pati daba un Dievs Vašingtonas štatā ir radījis brīnumaini skaistu un mierīgu vietu kā Šeltonas mežs, lai tajā maza, bet strādīga un spītīga tauta latvieši rastu mītnes vietu latviskai izglītībai, tradīciju kopšanai un kopā būšanai kā jauniem, tā veciem tautiešiem svešumā.

Man, skolotājai no Rīgas, šajā brīnišķīgajā vietā Olimprijas pussalā vasarā bija liels gods būt daļai no Kursas saimes un dot savu artavu skolēnu izglītošanas procesā, mācot Latvijas ģeogrāfiju, integrēti izmantojot arī latviešu tautas literatūru – teikas, mīklas, pasakas.

Domājot par piedzīvoto Kursā, man nāk prātā arī LAIPNĪBA, LABESTĪBA un LABSIRDĪBA. Vienmēr un visur katru dienu. Un no ikviena – gan skolēna un pedagoga, gan darbinieka un vecāka visu vasaras vidusskolas laiku.

Arī pats vasaras vidusskolas laiks iezīmējas ar skaitli trīs, jo tieši tik ilgi jūlijā bija vasaras vidusskolas mācību laiks. Pirmā nedēļa visai Kursas saimei pagāja tādā kā iepazīšanās un iešūpošanās zīmē. Dažiem dalībniekiem un pedagogiem šis bija pirmais gads Kursā. Man bija patīams gandarījums iepazīties gan ar ilggadīgiem Kursas pedagogiem un darbiniekiem – Maiju Riekstiņu, Viktoru Pūpolu, Andri Rūtiņu, Ivetu Āvu, Atvaru ģimeni, gan ar jauniem cilvēkiem Kursā – audzinātājiem, skolotājiem, saimniecības darbiniekiem. Priecājos iepazīties arī ar jauno vadību – direktori Māru Pelēci, kuŗa darbu nometnē uzsāka ar vairākām jaunām idejām, piemēram individuālo projektu darbiem skolēniem un centieniem kultūru iesaistīt nometnes dzīvē no visām pusēm, kā arī to pieņemt dažādos līmeņos. Īpaši aizraujoši, pirmo reizi esot Kursā, bija klausīties tās vēsturē un attīstībā, tiekoties ar tās ilggadīgo direktoru Jāni Rogaini un viņa ģimeni. Nenovērtējama un neizmērāma ir visu Kursā sastapto cilvēku vērtība! Sirsnīga pateicība visiem par to!

Dažiem dalībniekiem, pedagogiem un darbiniekiem atkal pirmā nometnes nedēļa bija patīkams no jauna saredzēšanās laiks pēc pandēmijas ierobežojumiem. Tāpat kā agrākos gados, pirmajā nedēļā 18 jaunieši uzsāka mācīties dziedāšanu, dejošanu, latviešu valodu, vēsturi, folkloru un pirmo reizi – arī ģeogrāfiju ar literatūras pieskaņu. Tāpat jaunieši grupās cītīgi sāka iemēģināt roku rotkalsnā, kokles spēlē un kera-

seina, kur katram jauniešim bija jānokārto eksāmens, lai vasaras prieku baudīšana būtu bez raizēm.

Otrā nedēļā Kursai atnesa papildinājumu – nometnē ieradās septiņi skolēni un kopā mūsu saime kļuva lielāka. Paralleli interesantām mācībām klasēs otrā nedēļā nometnē aizgāja, cītīgi strādājot. Skolēni uzāka darbu pie individuālajiem projekta darbiem, katram konsultējoties ar mentoru, ga-

ātri. Un bija mazliet bēdīgi. Bet tajā pašā laikā šajā nedēļā bija darba pilnas rokas, jo notika gan intensīvs darbs pie individuālajiem projektiem un to prezentācijām, gan bija jāgatavojas izlaidumam, gan jāgatavojas noslēguma koncertuzvedums Maijas Riekstiņas vadībā "Metenis".

Individuālo projektu darbs nometnē šajā gadā bija jaunums. Skolēni laikus soli pa solim gatavoja sev tikamā tēmā

Kursas apkārtnē, vēstures un folkloras tēmas, "bolderings", animācija Latvijā u.c.

Visu trīs Kursas nedēļu laikā notika tradicionālie dzejas vakari ar tēmām VIETA, LAIKS, MĪLESTĪBA. Dzejas vakaros ar kopīgu dziedāšanu izskanēja ne tikai klasiku dzejas darbu lasījumi, bet skanēja arī jauniešu pašsacerētie darbi. Savus radošos talantus pārējiem visas nedēļas demonstrēja Kārlis Štolcers, Kristaps Pēlēcis un Griša Lemešuks. Īpaši savīļņojošs, sirsnības pilns un piepildīts izvērtās pēdējais dzejas vakars MĪLESTĪBA, jo tajā bezgala liela pateicība un atzinības vārdi ar īpaši sagavotām dzejas rindām no absolventēm tika izteikti dziedāšanas skolotājai Maijai Riekstiņai.

Trešās nedēļas beigas iezīmējas ar trīs tradicionāliem pasākumiem – absolventu izbraukums uz Sietlu, absolventu vakariņas un izlaidums. Absolventu vakariņas pulcināja ne tikai skolēnus, pedagogus un nometnes darbiniekus, bet arī absolventu ģimenes. Savīļņojošā un emocionāla absolventu vakariņās bija nometnes administratores un Kursas absolventes Diānas Atvars uzruna un laba vēlējumi, kas ikkatram lika aizdomāties par mūsu latviskajām nemainīgajām un stabilajām vērtībām. Absolventēm tika arī dāvināti tradicionālie Kursas gredzeni, ko darināja rotkalis Andris Rūtiņš.

Un tad jau klāt ir galvenais pasākums – vasaras vidusskolas noslēguma sarīkojums jeb 46. izlaidums ar direktores Māras Pelēces apsveikuma uzrunu nometnes dalībniekiem un viesiem, liecību izsniegšana, apliecinājumu izsniegšana piecām absolventēm un noslēguma koncertprogramma "Metenis", kuŗā dziedāja, dejoja, spēlēja kokles visi nometnes jaunieši. Īpaši emocionāla noslēguma koncertā bija absolventu Marijas Bērziņas, Kaivas Pelēces, Aleksas Dexter, Liljas Purs un Alises Pāvilas izpildītā ukraiņu tautasdeja. Pēc tam apsveikuma vārdi, sirsnīgas pateicības, smaidi, apskāviens, laba vēlējumi un gaidas par atkalredzēšanos nākamajā Kursas gadā.

Apbrīnojama ir jauniešu aizrautība, interese un vēlme izzināt un kopt latviskās tradīcijas, esot tūkstošiem kilometru tālumā no Latvijas. Visi darbi, kas darīti visiem kopā Kursā, satuvina latviešus, kā arī apliecinā to, ka Latvijas diaspora jebkuŗā kontinentā ir neatņemama Latvijas sabiedrības sastāvdaļa.

Paldies visai Kursas saimei, kas dod iespēju gan pieaugušiem, gan jauniešiem no tuvienu un tālienes pilnveidot sevi, sajūst Latvijas elpu tālumā, pavadīt kopā laiku, kopjot un godājot latvietību un latviskās tradīcijas, izpriecās un vienkārši būt kopā, dziedot un dejojot.

Paldies tev, KURSA!

Rietumkrasta vasaras vidusskolas Kursā 2022. gada absolventes // FOTO: Vēsma Puharte

Kursas saime 2022. gada vasarā // FOTO: Vēsma Puharte

mikā. Pirmā nedēļa bija piepildīta arī ar sporta aktivitātēm, glaunajām vakariņām, ārkārtīgi sirsnīgu un jauku svētbriķi kopā ar mācītāju Dairu Cini, un, jā – arī *pekstiņiem*. Jau ar pirmajām nometnes dienām par vienu no galvenajām prioritātēm nometnē tika noteikta visu dalībnieku drošība – gan pandēmijas sakarā, gan brīvā laika pavadīšanā pie peldba-

tavojās talantu (un beztalantu) vakaram, devās ekskursijā uz *Hurricane Ridge* kalnu grēdu Olimprijas pussalā, kur mūs sagaidīja fantastiski silta un saulaina diena, kā arī priecājās pie ugunskura, zaļumballē un turpināja savus darbus interešu grupās.

Savukārt, trešā nedēļā Kursā atnāca ar atklāsmi par to, ka drīz viss beigsies. Jo laiks skrien

kādas tēmas aprakstu, visa darba izstrādes gaitā konsultējoties ar mentoru. Pēc tam katrs jauniešis savu veikumu prezentēja skolēniem un skolotājiem. Tēmas, kuras skolēni bija izvēlējušies, bija visdažādākās – latviešu simbolu nozīme, latviskie simboli Kursas ēkās un interjērā, mūsdienu un vēsturiskās personības, sports, kvasa gatavošanas ipatnības, augi

LASĪTĀJU BALSIS

Atmiņas par Dziesmu svētkiem Eslingenā

Gribēju braukt uz Dziesmu svētkiem Eslingenā, un aprīlī uzrakstīju vēstuli diriģentam Andrejam Jansonam, jautājot, vai viņš brauks. Viņa atbilde:

sotā, Kanadā, koncerti Latvijā u. c. No Eslingenas Dziesmu svētkiem 1947. gadā palikušas jaukas atmiņas, kad, būdams mazskauts, maršēju svētku gājienā un pēc tam stāvēju godasardzē pie orķestra. Tas laikam pamodināja interesi par mūziku un varētu būt pats sākums profesijas izvēlei un mūziķa karjērai.

Ar sveicienu, Andrejs Jansons.”

Kaserne). Latvieši dažreiz to dēvēja arī par “Noziedznieku koloniju”. Tur notika Dziesmu svētku deju vakars un pirms tā arī teātra izrāde. Galvenais koncerts notika kādā pļavā Eslingenas pretējā nomalē, kur bija uzcelta tribīne dziedātājiem. Ļoti iespējams, ka Eslingenas latvieši to bija paši būvējuši. Dziesmu svētku gājienā sākās Eslingenas latviešu centrā – “Blokā mājās” un virzījās

Kalna kolonijas *Becelaere* karmas ēkas gandrīz no visām četrām pusēm iekļāva plašu četrstūrīgu pagalmu. Ziemeļpusē ēku vidū tā dēvētajā “Saimniecības blokā” bija Eslingenas latviešu vidusskolas abas zēnu internāta istabas. Dzīvoju otrā stāvā “brīvo zēnu” (zēni, kam nebija ne vecāku, ne aizbildņu) istabā. Istabas dienvidu sienas ārpusē bija liels pulkstenis, ko labi varēja redzēt no visām vietām pagalmā, arī ieeju deju zālē.

Pirms Dziesmu svētku deju vakara sākuma pie kāda mūsu istabas iemītņieka ciemojās jauneklis, kas bija ieradies no tālākas DP nometnes. Viņš žēlojās, ka deju vakars nesākoties izsludinātajā laikā (laikam iepriekš zālē bija teātra izrāde), un tas iznāksot iss. Apsolījāties viņam palīdzēt, ko arī izdarījām: kad sākām dzirdēt deju mūziku, pabīdījām pulksteņa rādītājus vienu stundu atpakaļ. Otrā rītā agri “klūdu” izlabojām. Nezinu, vai sasniedzām gaidītos panākumus, taču pāris reizi dzirdējām, ka Kalnu kolonijā esot maģisks pulkstenis: ja tas kādreiz sākot rādīt nepareizu laiku, tad naktī tas pats sevi izlabojot.”

ASTRA MOORA

Žīdi un ebrēji Latvijā

Manā jaunībā, toreiz brīvā Latvijā, viena no mazākumtautībām bija žīdi ar savu kul-

tūru un organizācijām. Pēc padomju okupācijas 1940. gadā valdīšana noteica, ka žīdi ir jāsauc par ebrējiem. Tā tas ir turpinājies visus šos gadus. Arī vairāk nekā 30 gadus kopš neatkarības atgūšanas žīdus joprojām sauc par ebrējiem. Pārlasu Franka Gordona grāmatu “Latvieši un žīdi spilēs starp Vāciju un Krieviju”, kas izdota 2001. gadā. Ievadā autors raksta: “Es pieturos pie savas tautas latviskā apzīmējuma “žīdi”, kas radniecīgs poļu *żydzi* un lietuviešu *žydai*. Apzīmējums “ebrēji” tika administratīvā kārtā ieviests 1940. gada vasarā, padomju karaspēkam okupējot Latviju. Tas ir rusicisms, jo krievu valodā *еврей* (ebrējs) ir normatīvs un žīdu nopeļošs. Mūsdienu krievvalodīgie žīdi Latvijā pie šī apzīmējuma ir pieraduši, un es, protams neiebilstu pret vārdu “ebrēji” vai “jūdi” lietošanu, taču nevēlos pakļauties krievinātāju psiholoģiskajam diktātam.

Kad nu mēs tagad Latviju atbrīvojam no okupāciju slavināšanai pieminekļiem, vai nevajadzētu arī domāt par valodas atbrīvošanu no okupantu ieviestiem, nevajadzīgiem vārdiem, sekot Franka Gordona priekšzīmei un turpmāk latviešu valodā žīdus saukt par žīdiem?

Ja nu kādam Latvijā šodien dzīvojošam ebrējam tas nepatīk, tā ir viņa problēma. Ja viņš ir izvēlējies dzīvot Latvijā, tad viņam arī jāatzīst un jāapgūst latviešu valoda.

HARIJS VALDMANIS
Oslo, Norvēģijā

Eslingenas koris 1947. gadā // FOTO: dpalbum.lv

“Uz Dziesmu svētkiem Eslingenā nebiju plānojis braukt. Pārāk daudz pienākumu un braukšanas, kas jau sarunātas citur. Goda virsdiriģents Latvijas Dziesmu svētkos, Mine-

Kārlis Kalējs (1926.– 2020.) pirms pāris gadiem pastāstīja: “1947. gadā dzīvoju Eslingenas nomalē – Kalna kolonijā (istais nosaukums – *Becelaere*

lidztekus Nekāras upei (īsu distanci no pašas upes) uz minēto pļavu.

Prātā palicis “nedarbs”, ko pastrādāja manas istabas zēni, lai pagarinātu deju vakaru.

1951. gadā Anglija svinēja Britu festivālu – visa valsts bija labdarības spārnos. Vokingas pilsēta Dievidanglijā nolēma ielūgt 20 jauniešus no bēgļu nometnēm Vācijā uz mēnesi ilgu atvaļinājumu, tam izmantojot lielu privātmāju ar plašu dārzu, kur angļu skolotāja, vēsturniece, vadīja jauniešiem konferences. Tās lielākoties bija par karu un par to, kā turpmāk to novērst. Kad pirmie 19 jaunieši bija atgriezušies Vācijā, viņa ar savu māsiņu un draudzeni, arī skolotāju, nolēma pieņemt aprūpē trīs meitenes, kuŗu vecāki bija nedziedināmi slimi un nevarēja izceļot. Tikai starpniece, gaida *Sue Ryder*, acīmredzot, nemācēja skaitīt un atsūtīja septiņas. Ņemot vērā, ka Anglijā pārtikas situācija bija ļaunāka nekā nometnēs... Šajā skaitā bijām trīs latvietes – komponista Helmera Pavasara meita Dace un mēs ar māsu Maiju. Mūsu saimnieces bija ideālistes, bet ne praktiskas sievietes, un varu teikt, ka stāvoklis bija diezgan bēdīgs. Bet mums bija izglītība, un vēl – pateicoties karaļnama atbalstam, daudzi šķēršļi tika pārvarēti.

Mūsu audžumāte *Joyce Pearce* bija visai nepraktiska ideāliste, un varbūt tieši tāpēc viņa šķēršļus pārāk neievēroja. Drīz viņas aprūpē bija arī pulks poļu jauniešu. 1956. gada ungāru sacelšanās

laikā viņas rīcībā atdeva Doningtonas pili (kur tagad liela daļa latviešu ielido no Rīgas tās lidlaukā). Tad nāca čeči, tālie vietnamieši un tibetieši. Labsirdīgie angļi atdeva savas tukšās, nolāstās mājas citur Anglijā un Velsā. Jāteic, ka mēs visi iemācījāmies izdzīvot, kā nu kuŗais varēja.

Daudziem bija sponsori. It sevišķi no angļu sportistiem, filmaktieriem, parlamenta locekļiem.

Mēs, latvietes, savu labdari saucām par “Veco”, un kad mums pašiem bija ģimeneš – par “Mum”, kā tagad karalis Čārlzs II sauc savu māti. Man viņa bija sevišķi tuva, laikam arī tāpēc, ka biju

nolēmusi studēt vēsturi – tāpat kā viņa. J.P. bija lēnīga, nekad nesteidzās, nekad neuztraucās, vadīja auto pa ielas vidu. Viņas lielā nelaime – “Vecā” gandrīz nekad nekur neieradās laikā. Tādēļ viņa šai zemē bija “zināma kā *the late Joyce Pearce*. Angļu valodā teicēnam ir vēl cita nozīme – “nelaiķe

Joyce Pearce”, bet par to vēlāk.

Tā gadījās, ka karaliene Elizabete II 1982. gadā nolēma J.P. apbalvot ar ordeni – “*The Order of Garter*”, vai, kā mēs teicām, – “Štrumbantes ordeni”. Uz šo ceremoniju tiek lūgti arī divi radnieki vai tuvi draugi. Tā kā radnieku nebija, mēs, viņas divas vecākās “meitas” – poliete Janīna un es, tikām lūgtas par viņas pavadonēm. Labi zinot J.P. gausumu, nolēmām, ka mēs viņu pierunāsim braukt uz Londonu vienu vilcienu agrāk.

Mums palaimējās, jo sevišķi tāpēc, ka tajā pašā dienā Bakingemas pili bija kā tirgus laukumā. Folklandu kuŗš bija tikko beidzies, un varoņus, kuŗi atgriezās, citā zālē apbalvoja Princis Čārlzs, bet atraitnes, kuŗu vīri neatgriezās – karaliene pati. Daudz asaru tika liets pa pils kaktiem.

Tā nu mums ieradīja vietas pirmajā rindā lielā zālē, bet es nevaru mierīgi nosēdēt bez knakstīšanās, tāpēc pārcēlamies uz trešo rindu, pietiekami tuvu, lai dzirdētu, ko karaliene saka “Vecajai”. Noliecoties un piespraužot ordeni, karaliene teica: “Es varu apgalvot, ka manā atmiņā esat pirmā neprecētā sieviete, kuŗu apbalvoju par to, ka jums ir simtiem bērnu”. Lai viņām abām paldies un vieglas smiltis!

SARMĪTE
JANOVSKIS-ĒRENPREISS

Džoisas Pirsas (*Joyce Pearce*) ar savām brīvdienu grupas audzēknēm 1955. gada augustā // FOTO: exploringsurreyspast.org.uk

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents ar vizīti Kijivā apliecinā Latvijas atbalstu Ukrainai

Valsts prezidents Egils Levits vizītē Kijivā // Foto: Valsts prezidenta kanceleja

9. septembrī Valsts prezidents Egils Levits ieradās Kijivā un tikās ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski, lai apliecinātu Latvijas atbalstu Ukrainai un pārrunātu Ukrainai nepieciešamo turpmāko politisko un praktisko atbalstu, informēja Valsts prezidenta kanceleja.

“Ukrainai ir ārkārtīgi svarīgs ne tikai militārais, finansiālais un humāns atbalsts, bet jo īpaši – politiskais. Latvija ir Ukrainas vēstnes Eiropas Savienībā, NATO, ANO un visā pasaulē. Kopā ar domubiedriem Latvija uzstāj, ka pēc iespējas ātrāk jāuzsāk sarunas Eiropas Savienības līmenī par Ukrainas kandidātvalsts statusa tālāku virzību,” paziņojumā citēts Levits. Valsts prezidents uzsvēra, ka cilvēki Latvijā izjūt dziļu solidaritāti ar Ukrainu, jo zina, ko nozīmē svešas valsts iebrukums neatkarīgā valstī. Tāpat Latvija tic, ka kašs beigsies ar Ukrainas uzvaru, norādīja Levits.

Tikšanās laikā Levits Ukrainas prezidentam pasniedza Viestura ordeni, kas Zelenskim tika piešķirts ar Ordeņu kapitulu 1. marta lēmumu. Savukārt Slavas alejā pie Marijas pils tika atklāta plāksne Levitam, kas datēta ar 2022. gada 13. aprīli.

Latvijas prezidents Egils Levits viņam veltītās plāksnes atklāšanā Kijivā kopā ar Ukrainas prezidentu Volodimiru Zelenski.

Drosmes aleju Kijivā 23. augustā atklāja Zelenskis un Polijas prezidents Andržejs Duda. Tajā iemūžināti Ukrainas partnervalstu politisko līderu un citu pārstāvju vārdi, kas Ukrainai sniedz svarīgu atbalstu cīņā ar Krieviju.

Vizītes laikā Egils Levits kļuvis par pirmo kara laikā Kijivā nakšņojušo Rietumu valstsvīru. Tradicionāli līderu vizītes programmas netiek publiskas līdz to noslēgumam. Levits Kijivu jau apmeklēja 13. aprīlī, tad kļūstot par vienu no pirmajiem Rietumu līderiem, kas kara apstākļos apmeklēja Ukrainas galvaspilsētu.

9. – 10. septembrī Valsts prezidents Egils Levits, piedaloties Ja-

tas Eiropas stratēģijas konferencē Kijivā (attēlā), rosināja strādāt pie īpaša Starptautiska tribunāla izveides, kas izmeklētu Krievijas agresijas noziegumu Ukrainā.

Valsts prezidents diskusijā par īpašu tribunāla izveidošanu norādīja, ka nesodāmība par šādu noziegumu izdarīšanu ir nepieņemama, jo tas nozīmētu starptautisko tiesību standarta vājināšanu, kas patlaban aizliedz šādu agresīvu karu. Tādēļ ir nepieciešams izveidot šādu īpašu tribunālu, kas būtu kompetents izmeklēt un iztiesāt Krievijas agresijas noziegumu Ukrainā, uzsvēra E. Levits.

Valsts prezidents atzīmēja: “Agresijas noziegums, tāpat kā kara noziegumi, noziegumi pret cilvēci un genocīds ir smagākie noziegumi, kas atzīti starptautiskajās tiesībās. Starptautiskajai sabiedrībai ir jāveic pasākumi, lai risinātu šo jautājumu visos atbilstošajos līmeņos.”

Dānijas ārlietu ministrs: Mēs esam par spēcīgu militāro klātbūtni Baltijā

Jepe Kofods

“Putinam tiek sūtīta skaidra ziņa, ka valstis ir gatavas aizstāvēt katru alianses teritorijas centimetru.” Tā vizītē Rīgā sacīja Dānijas ārlietu ministrs Jepe Kofods. Ministrs ar delegāciju apmeklēja gan Latvijas Ārlietu ministriju, gan Ādažu militāro bazi, kur patlaban NATO kaujas grupā uzturas 800 daņu karavīru.

Kofods tikšanās laikā ar Latvijas ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču uzsvēra, ka Latvijai ir ne tikai imperiālistiski noskaņots kaimiņš, bet arī kaimiņvalsts [Baltkrievija], kas atbalsta Putina nepiedodamo izturēšanos pret Ukrainu. Kofods apliecināja, ka Dānijas nostāja par Latvijas aizsardzību vienmēr būs stingra.

“Dānija stingri atbalsta atturēšanas politiku un spēcīgu militāro klātbūtni NATO austrumu flangā, Latviju, protams, un pārējās Baltijas valstis ieskaitot. Tāpēc mums šeit ir 800 karavīru. Un tas no Dānijas kā mazas valsts puses ir diezgan liels ieguldījums,” atzina Kofods. “Un vēl – ja palūkojamies uz to, ko Putins ir sacījis gadu gaitā, mēs nedrīkstam būt naivi. Mums ir jāņem nopietni viņa neoimperiālistiskā attieksme pret pasauli visos aspektos – gan pašiem darbojoties militāri, NATO, atbalstot Ukrainu un esot aktīviem citās jomās.”

“Dānija atbalsta visspēcīgāko atbildi, kas potenciāli var sakaut šo Putina neoimperiālistisko do-

māšanu. Un mēs to darīsim visiem līdzekļiem.” Tikšanās laikā pārrunāts arī atbalsts Ukrainai, īpaši tuvojoties grūtājiem ziemas mēnešiem, kā Eiropai pašai nodurēt enerģijas piegāžu draudu apstākļos un citi reģionā un pasaulē svarīgi jautājumi.

Neatkarības laukumā iedēsta “Brīvi” – Saeimas simtgadei veltītos ceriņus

Par godu Saeimas simtgadei 8. septembrī Neatkarības laukumā pie Jēkaba ielas svinīgi iedēstīja jauno ceriņu šķirni “Brīve” Pasākumā piedalījās Saeimas Prezidija locekļi, deputāti, 4. maija deklarācijas kluba biedri un jauniešu fotokonkursa “Sardzē par visdārgāko” uzvarētāji.

Parlamenta simtgadei veltītā ceriņu šķirne “Brīve” selekcionēta Dārkopības institūtā, un to izlojusi institūta vadošā pētniece Sarmīte Strautiņa. 4. maija deklarācijas kluba prezidente Velta Čebotarenoka par to sacīja: “Tas ir ļoti skaisti. Jo ceriņš ir tāds augs, ko mīl visa latviešu tauta. Nav nevienas lauku mājas, kur nebūtu apstādīti ceriņi. Sāk ziedēt pavasarī, un ir sajūta, ka tad mēs kaut ko gaidām. Šis būs balts, demokrātijas un neatkarības krāsas ceriņš. Un valstsgribas ceriņš. Un es ceru, ka cilvēki nāks ar laiku uz šo parku, domās par Latviju un priecāsies.”

Saeima atbalsta likumprojektu Latvijas Pareizticīgās baznīcas saišu saraušanai ar Maskavu

Saeima 8. septembrī divos lasījumos steidzamības kārtā pieņēma Valsts prezidenta Egila Levita rosinātos grozījumus Latvijas Pareizticīgās baznīcas likumā, nostiprinot Latvijas Pareizticīgās baznīcas ar visām tās diecēzēm, draudzēm un iestādēm pilnīgu neatkarību no jebkādas ārpus Latvijas esošas baznīcas varas. Saeimas deputāti nenodevās plašām diskusijām. “Par” nobalsoja 73 parlamentārieši. “Pret” balsoja opozīcijas deputātes Jūlija Stepaņenko, Ļubova Švecova un Karina Sprūde. Atturējās pie frakcijām nepiederošais deputāts Ainārs Vilciņš.

Likumprojekta anotācijā norādīts, ka tas ir nozīmīgs Latvijas nacionālajai drošībai. 24. martā – tieši mēnesi pēc kara sākuma Ukrainā – Krievijas Pareizticīgās baznīcas Maskavas patriarhāts izveidoja “pārvaldi eparhiju lietās, kuŗas atrodas tuvējā pierobežā”. Latvijas drošības iestādes tajā ir saskatījušas risku, ka Krievijas Pareizticīgās baznīcas vadība ieceļusi likvidēt Latvijas Pareizticīgās baznīcas patstāvību un neatkarību.

Latvijā plaši atzīmē Tēva dienu, Rīgā ģimenes pulcējas gājienā
 Septembra otrā svētdiena jau 13. gadu Latvijā ir Tēva diena.

Plaši to 11. septembrī atzīmēja visā Latvijā un liela daļa dienas pasākumu risinājās Rīgā. Viens no tiem bija svētku gājiens, kur vairāki simti cilvēku kopīgi devās no Brīvības pieminekļa uz Vērmanes dārzu.

Sākotnēji mazs pulciņš dažu minūšu laikā pārauga plašā gājienā no Brīvības pieminekļa līdz Vērmanes dārzam Rīgā. Vairāki simti tēvu ar bērniem, kā arī mammas, vecmāmiņas, vectētiņi un citi vienojušies Tēva dienas gājienam. Šoreiz tas veltīts ne vien Latvijas, bet arī Ukrainas tēviem. Gājiens noslēdzas Vērmanes dārzā, kur pateicības vārdus Latvijai par Ukrainas tēvu atbalstu teica arī Ukrainas vēstnieks Latvijā Oļeksandrs Miščenko.

Latvija saņem vakcīnas pret Covid-19 omikrona variantu

7. un 8. septembrī, Latvija ir saņēmusi pielāgotās vakcīnas aizsardzībai gan pret omikrona apakšpaveidu BA.1, gan pret oriģinālo Covid-19 vīrusu, informēja Nacionālais veselības dienests (NVD). Saņemtas 230 400 pielāgotās vakcīnas pret Covid-19 “Comirnaty Original/Omicron BA.1” un 43 200 pielāgotās vakcīnas “Spikevax Bivalent Original/Omicron BA.1”.

Paredzams, ka ģimenes ārstu praksēs un vakcinācijas kabinetos pielāgotās vakcīnas būs pieejamas no 12. septembra. Pielāgotās vakcīnas paredzētas lietošanai personām no 12 gadu vecuma, kuŗas saņēmušas vismaz primāro vakcināciju pret Covid-19. Šīs pielāgotās vakcīnas ir oriģinālo vakcīnu “Comirnaty” (Pfizer/BioNTech) un “Spikevax” (Moderna) izmainītas versijas, kas paredzētas aizsardzībai gan pret omikrona apakšpaveidu BA.1, gan pret oriģinālo Covid-19 vīrusu. Vakcīnas ir pielāgotas, lai labāk atbilstu cirkulējošajiem Covid-19 paveidiem, tādējādi tiek sagaidīts, ka tās nodrošinās optimālu aizsardzību pret Covid-19 laikā, kad vīruss attīstās un pārveidojas. NVD atgādināja, ka balstvakcinācija nodrošina papildu aizsardzību pret vīrusu un līdz minimumam samazina smagas slimības, hospitalizācijas un nāves risku no Covid-19 infekcijas.

ASV Speciālo spēku laivas vienība veiksmīgi noslēgusi apmācību ar NBS karavīriem.
 Latvijā notika ASV Speciālo spēku organizēta militāra apmācība, lai kopā ar Nacionālo bruņoto spēku karavīriem trenētu ASV vidēja izmēra kaujas laivu izmantošanu uzdevumu izpildē (Combat Craft Medium, CCM). CCM vienības un Nacionālo bruņoto spēku kopīgas mācības stiprina vienību sadarbību un savstarpējo savietojamību. CCM vienība

mācījās no Latvijas pieredzes, darbojoties Baltijas jūrā, savukārt Latvijas bruņoto spēku karavīri ieguva pieredzi sadarbībā ar ASV Speciālo spēku vienībām un iespēju strādāt ar augstas klases tehniku.

KNAB vēlētos birojā izveidot Zemessardzes apakšvienību

KNAB aģentūrai LETA pastāstīja, ka pašlaik spēkā esošais normatīvais regulējums tādā kritiskās infrastruktūras objektā kā KNAB pieļauj Zemessardzes apakšvienības izveidi no nodarbinātajiem zemessargiem, taču KNAB gadījumā iestādes amatpersonām šobrīd nav tiesību dienēt Zemessardzē. To aizliedz Latvijas Zemessardzes likums.

Ievērojot iepriekšminēto faktu, KNAB iesniedza priekšlikumu veikt grozījumu Latvijas Republikas Zemessardzes likumā. KNAB priekšlikums paredzēja, ka personas, kuras pilda dienestu KNAB, varētu uzņemt Zemessardzē tikai dienestam KNAB izveidotā Zemessardzes apakšvienībā.

KNAB ieskatā, šāda priekšlikuma atbalstīšana un apstiprināšana ļautu ārkārtējās situācijās, izņēmuma stāvokļa vai karstāvokļa izsludināšanas gadījumā KNAB pašu spēkiem spēt nekavējoties reaģēt uz iespējamajiem ārējiem apdraudējumiem un drošības incidentiem.

“Miljardus vērtais ātrvilciens”. Cik tālu pāvirzījies Rail Baltica projekts?

Baltijas valstu megaprojekts – dzelzceļa līnijas Rail Baltica vēriens izmaksu ziņā te vēl nav piedzīvots. Kopējās izmaksas plānotas nevis miljonus, bet miljardos eiro. Arī solītie ieguvumi ir lieli – “iekāpi Tallinā vai Rīgā, bet izkāpi Berlīnē”. Ērti būšot gan pašiem pasažieriem, gan pāravadāt kravas. Šobrīd ikviens, kuŗš nonācis Rīgas centrā, nu var redzēt patiesu ķeršanos pie darbiem, tādēļ nevilus rodas jautājums – cik tālu projekts pāvirzījies un kad varēs baudīt solītās ērtības. To operācija “Miljardus vērtais ātrvilciens” skaidroja Latvijas Televīzijas raidījums “Aizliegtais paņēmieni”, secinot, ka ne uz visiem jautājumiem saistībā ar projekta īstenošanu iesaistītajiem ir skaidras atbildes.

Īsumā:

- Šādas dzelzceļa līnijas ieceres aizsākumi meklējami gadu desmitiem senā pagātnē.
- Katrā Baltijas valstī būvniecības stratēģija mazliet atšķiras.
- Iecerēts arī ātrvilciens, kas Eiropas mērogā šķiet patiesi ātrs.
- Tomēr ir daudz nezināmo, piemēram, cik maksās biļetes cena. Ir vien minējumi.
- Uz šīs līnijas bez kravas pārvadāšanas un ātrvilciena iecerēti arī reģionālie pārvadājumi.
- Nav skaidrības arī par to, kuŗš visu šo dzelzceļa līniju pārvaldīs.
- Lietuvas redzējums atšķiras no abu pārējo Baltijas valstu viedokļa.
- Arī izmaksas būšot lielākas, nekā lēsts pirms vairākiem gadiem.
- Kā projekta gala termiņš tiek minēts 2030. gads.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Krievijas vēstniecībai jāpieņem jaunā adrese

Krievijas vēstniecībai Latvijā ir nodotas jaunās ielas nosaukuma plāksnes un norādīts uz pieņemšanu tās izvietot, aģentūrai LETA skaidroja Ārlietu ministrijas (ĀM) preses sekretāre Diāna Eglīte. Viņa atzīmēja, ka Krievijas vēstniecība ir laikus informēta par ielas nosaukuma un vēstniecības oficiālās adreses maiņu. "ĀM pauž pārliecību, ka pašvaldība risina norādes par jaunās ielas nosaukumu uzstādīšanu pie ēkas. ĀM šādus darbus neveic," norādīja Eglīte. Kā aģentūrai iepriekš skaidroja pašvaldībā, tā nevar piespiest Krievijas vēstniecību nomainīt ielas nosaukuma plāksnīti uz vēstniecības ēkas.

Streikos 23 000 izglītības darbinieku

LIZDA 12. septembrī plkst.14 iesniedza oficiālo streika pieteikumu Izglītības un zinātnes ministrijā (IZM) un Darba inspekcijā. Paredzēts, ka streiks norisināsies no 19. septembra. Streiks aptvers izglītības darbiniekus, sākot no bērnudārziem līdz augstskolām. Streika laikā izglītības darbinieki savā darba vietā neatradīsies. Būs arī izglītības iestādes, kas streika laikā tiks slēgtas. LIZDA aicina nepieļaut gadījumus, kad tiek palielināta darba slodze tiem skolotājiem, kuri ne-streiko.

LIZDA vadītāja Inga Vanaga norādīja, ka streikos 23 601

izglītības darbinieks no 815 iestādēm. Tā ir aptuveni trešdaļa no nozares darbiniekiem.

Paralēli streika plānošanai arodbiedrībai plānota tikšanās ar finanču ministru Jāni Reiru un premjēru Krišjāni Kariņu. Sarunās piedalīsies arī izglītības un zinātnes ministre Anita Muīžniece un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības priekšsēdis.

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

Latvija. Igaunija

2022. gada 9. septembrī Latvijas pilsētā Valkā un Igaunijas pilsētā Valgā tikās Latvijas Republikas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs un Igaunijas Republikas ārlietu ministrs Urmas Reinsalu. Tikšanās laikā ministri pārrunāja divpusējo un reģionālo sadarbību, piedalījās Latvijas un Igaunijas Ārlietu ministriju Valodu balvas pasniegšanas ceremonijā, kā arī

uzklausīja Latvijas un Igaunijas nākotnes sadarbības ziņojuma prezentāciju.

Šogad Latvijas un Igaunijas Ārlietu ministriju Valodu balvu pasniegta tulkotājai Dailai Ozolai. "Man ir patīams gods šodien būt Valkas Novadpētniecības mūzejā un pasniegt Valodu balvu. Esmu arī gandarīts Latvijas un Igaunijas pierobežas pilsētā Valkā uzņemt savu kolēģu Urmasu Reinsalu, lai kopīgi pasniegtu ikgadējo Valodu balvu. Šogad balva tiek pasniegta trīspadsmito reizi, bet kopā ar Igaunijas kolēģu to daru jau otro reizi," apsveikuma uzrunā teica Edgars Rinkēvičs.

Latvijas ārlietu ministrs vērsa uzmanību, ka Valodu balvai ir nozīmīga loma latviešu un igauņu valodas popularizēšanā un tā veicina abu tautu izpratni un interesi vienai par otru. "Šogad īpaši atzīmējami bērnu grāmatu tulkojumi, kas dod iespēju abām tautām iepazīt vienai otru jau no agras bērnības. Veicinot interesi par kaimiņu literatūru un kultūru, mēs veidojam pamatu draudzīgām attiecībām nākamajās paaudzēs," uzsvēra Latvijas ārlietu ministrs.

Igaunijas pilsētā Valgā ārlietu ministri piedalījās Latvijas un

Latvijā sēro par karalienes Elizabetes II nāvi

Ar ziediem un karogu pusmastā arī Latvijā pie Lielbritānijas vēstniecības piemin karalienes Elizabetes II nāvi. Sēro dažādu paaudžu iedzīvotāji, kas devās uz vēstniecību. Pirmie no viņiem jau vēlu vakarā.

Karogs pusmastā atgādina par sēru vēsti, ko pasaule saņēma ceturtdienas, 8. septembra, vakarā. Karalienes Elizabetes II bērnības fotogrāfiju, sveces un ziedus pie vēstniecības atnesuši cilvēki, kas sēro arī Rīgā.

"Mēs visi sēdējām kopā istabā, un mēs bijām uzlikuši BBC tiešraidi. Tā mēs arī uzzinājām. Bēdīgi, protams. Bijām sapulcējušies kopā, un tā sanāca, ka tieši tajā brīdī tas notika. Visi ieturējām kļūsumu brīdi. Pasēdējām," pastāstīja Linda un Elizabete.

"Mums bija ļoti svarīgi šodien atnākt, pieminēt karalieni Elizabeti, jo, manā ieskatā, viņa bija ne tikai mīlēta britu valdniece, bet arī tāda pasaules līdere, kas nesa atbildību ne tikai par britu cilvēkiem, bet par visiem pasaules iedzīvotājiem. Tādēļ man personīgi bija ļoti svarīgi atnākt un nolikt ziedus," sacīja Jēkabs. Sarkanas dālijas atnesusi Monta. "Izcils cilvēks, viena no spilgtākajām sievietēm pasaules vēsturē" – tādiem vārdiem karalieni raksturo Monta.

Viķe-Freiberga par Elizabeti II: "Viņa bija ārkārtīgi laipna, cienpilna un draudzīga"

2006. gadā Anglijas karalienes vizītes laikā Rīgā ar Elizabeti II tikās toreizējā Latvijas prezidente Vaira Viķe-Freiberga. Britu karalienei aizejot Mūžībā, Latvijas eksprezidente intervijā LTV puda apbrīnu par Elizabeti II, raksturojot viņu kā ārkārtīgi laipnu, cienpilnu un draudzīgu.

"Viņas mūžs ir pierādījums tam, cik valsts galvas reprezentatīvās funkcijas var būt ārkārtīgi svarīgas un spēlēt arī politisku lomu," sacīja Viķe-Freiberga. Viņasprāt, britu karaliene bija izkopusi savas valsts reprezentāciju līdz tādai perfekcijai, ko nav iespējams pārspēt.

Atminoties Elizabetes II vizīti Latvijā, eksprezidente norādīja, ka karaliene bijusi ārkārtīgi labi informēta par Latviju un tās apstākļiem. Viņa pastāstīja par karalienes komunikāciju ar cilvēkiem, ar kuriem vizītē tikās: "Es biju mēma no apbrīnas. (...) Elizabete II bija cilvēks, kas iedziļinājās. Ja viņa gāja uz slimnīcu, tad viņa iepazīs ar slimnīcas apstākļiem. Par Latviju – viņa bija iepazīsies ar mūsu apstākļiem. Kā persona viņa bija ārkārtīgi laipna, cienpilna un draudzīga. (...) Viņa nekad neizrādīja ne augstprātību, ne iedomību."

V. Viķe-Freiberga izteica līdzjutību Elizabetes II dēlam, nu jau karalim Čārlzam III, karaliskajai ģimenei un britu tautai.

Karaliene rotājās ar Oļega Auzeņa sudraba rozi

Kad 2006. gada oktobrī karaliene Elizabete II bija valsts vizītē Latvijā, notika arī tradicionālā apdāvināšanās. Mūsu Valsts prezidente Vaira Viķe-Freiberga Viņas Majestātei bija izvēlējusies dāvat piemiņas lietas, kas sasaucas ar karalienes iemīļotajiem vaļaspriekiem, un tie ir zirgi un rozes. Elizabetei II tika dāvāta Ivara Heinrihsona glezna "Rotaļa", kurā attēloti zirgi, un pazīstamā sudrabkaļa Oļega Auzeņa darinātā piespraude – sudraba roze. Interesanti, ka jau uzreiz karaliene to piesprauda pie tērpas un sudraba roze bija arī pie cita tērpas vizītes laikā Igaunijā.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

Igaunijas nākotnes sadarbības ziņojuma prezentācijas pasākumā. "Šodienas vizīte Valgā un Valkā ir spilgts piemērs Latvijas un Igaunijas ciešajai pārrobežu sadarbībai. Ikgadējo Valodu balvu pasniegšanā Valkā, savukārt Latvijas-Igaunijas ziņojuma prezentācija notiek Valgā. Latvijai un Igaunijai kā draudzīgām kaimiņvalstīm ir cieša un daudzpusīga sadarbība. Mūsu valstis vieno gan kopīgi ārpolitiskie mērķi, gan praktiska sadarbība. Vēl svarīgāk par politisko sadarbību ir ciešās saistes, kas vieno mūsu tautas. Valkas un Valgas piemērs brīnišķīgi parāda, kā vienai pilsētai, bet divām valstīm ir iespējams

strādāt kopīgi, lai uzlabotu gan vidi, gan iedzīvotāju dzīves kvalitāti," akcentēja E. Rinkēvičs.

Tāpat ministrs puda pārliecību, ka jaunajos ģeopolitiskajos apstākļos ir ļoti būtiski ar jaunu skatījumu analizēt Latvijas un Igaunijas sadarbības potenciālu. Šāda informācija dod iespēju ne tikai pārņemt labo pieredzi, bet arī rast jaunus saskares punktus abu valstu sadarbības pilnveidošanai. E. Rinkēvičs izteica pateicību ziņojuma autoriem Jānim Eichmanim un Ragnaram Kondam (*Ragnar Kond*) par ieguldīto darbu Latvijas un Igaunijas attiecību analizē.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

SALLIJA
BENFELDE

Likumi neparedz premjera amata kandidātu nosaukšanu pirms Saeimas vēlēšanām, bet vismaz lielākajām vai varas partijām tā ir kļuvusi par nerakstītu tradīciju. Un tieši tāpat, kā izvēloties vēlēšanu apgabalu pirmos numurus, partijas premjera amatam var nosaukt vai nu sabiedrībā populārus cilvēkus, vai arī profesionāļus vismaz kādā tautsaimniecības jomā – citiem vārdiem sakot, gan partijas, gan vēletāji rīkojas pēc savas izpratnes un principiem par to, kas ir svarīgākais. Tiesa gan, vēletājiem ir noderīgi arī apdomāt, vai tas, ka nominētais cilvēks kļūs par premjēru, vispār ir iespējams, jo gan pats kandidāts pēdējā brīdī var atteikties uzņemties šo atbildību, gan arī esošo likumu kopums var to neatļaut. Piemēram, 13. Saeimas vēlēšanās Nacionālā apvienība (NA) gandrīz jau tradicionāli par savu premjera amata kandidātu bija nosaukusi Eiropas Parlamenta deputātu Robertu Zili, kurš nevēlējās kļūt par valdības vadītāju, kaut arī tāda iespēja bija, tādēļ galu galā par to kļuva Jaunās Vienotības (JV) kandidāts Krišjānis Kariņš, kurš bija ar mieru zaudēt deputāta vietu un

labo prestižu Eiropas Parlamentā. Starp citu – līdzīgi savulaik notika ar *Vienotības* premjera kandidātu Valdi Dombrovski, kurš nolika mandātu Eiropas Parlamentā, lai kļūtu par Latvijas Ministru prezidentu. Gan Dombrovskis, gan Kariņš uzņēmās valdības vadīšanu laikā, kad esošo problēmu dēļ šo amatu citas partijas patiesībā īpaši nekāroja, jo bija krīzes laiks, kad valdības lēmumi noteikti nav populāri un ir maz iespēju, ka partijas reitings varētu augt. Šogad Nacionālā apvienība par savu premjera amata kandidātu ir nosaukusi Siguldas novada domes priekšsēdētāju Uģi Mitrevicu. *Jaunās Vienotības* premjera amata kandidāts ir Krišjānis Kariņš. “Konservatīvie” (K) izvirzījuši pašreizējo tieslietu ministru un partijas līderi Jāni Bordānu, bet “Attīstībai/Par!” (A/P!) – pašreizējo aizsardzības ministru Arti Pabriku. Apvienotais saraksts (AS), kurš tapis no Latvijas Reģionu apvienības, Latvijas Zaļās partijas, Liepājas partijas un uzņēmēja Ulda Pilēna neilgi pirms vēlēšanām nodibinātas biedrības pārstāvjiem, par premjera amata kandidātu izvēlējušies bezpartijas

PARTIJU REITINGI SEPTEBRĪ		
JV	21.9%	+1.2
NA	10.2%	-0.6
AS	9.2%	+0.8
SASKANA	9%	-0.2
ZZS	7.5%	-1.1
PRO	7.3%	-0.2
A/PAR	6.9%	-1.9
SI	5.8%	-0.8
LKS	5.2%	+1
LPV	4.8%	0
KONS	4.7%	-0.4
KUK	3.3%	+1.6
SV	1.4%	+0.3
REP	1.1%	-0.1
TKL	0.7%	0
TVS	0.5%	+0.5
AL	0.3%	-0.1
KPP	0.1%	0
VL	0.1%	0

Uldi Pilēnu. Domāju, ka NA nopietni netraucēs tas, ka diasporas vēletājiem Mitrevica vārds ir svešs, jo partijas atbalstītāji biežāk parasti balso par šīs partijas idejām, neatkarīgi no tā tā, kuri kandidāti pārstāv partiju. Sarežģītāk, manuprāt būs Apvienota-

jam sarakstam, jo Pilēna vārds ir ne tikai gluži svešs diasporai un daļai Latvijas vēletāju, bet Pilēna vārdam nāk līdzī arī savulaik par oligarhu dēvētā Andra Šķēles ēna. Turklāt partiju apvienībai ir labas izredzes iekļūt Saeimā, lai gan, piemēram, Zemgales vēlēšanu ap-

gabala pirmais numurs ir Zaļās partijas līderis Edgars Tavors, kuŗa partija tikai šogad vasarā pameta Zaļo un zemnieku apvienību un kuŗš vēl nesen aizstāvēja un slavēja Aivaru Lembergu. Ar vārdu sakot, izskatās, ka Apvienotajam sarakstam pats svarīgākais ir nevis principi un vērtības, bet iegūt varu.

Tomēr manuprāt cinisks un viltīgs ir divu citu partiju premjera kandidātu piedāvājums – proti, Zaļo zemnieku savienības (ZZS) un partijas “Latvija pirmajā vietā” (LPV) nosauktie premjera kandidāti: Aivars Lembergs un Ainārs Šlesers. Abu minēto partiju premjera kandidātiem nav nekādu izredžu saņemt pielaidi valsts noslēpumam, tādēļ solījums, ka šie politiķi būs Ministru prezidenti, ir apmāns.

Kā zināms, savulaik, 2014. gadā, Aivars Lembergs nosauca NATO par Latvijas okupantiem: “Ja ievēd NATO kaŗaspēku, tā pēc būtības ir svešas valsts okupācija – tas pats, kas 1940. gadā, kad Latvijā ar Kārļa Ulmaņa piekrišanu ievēda padomju kaŗaspēku.”

(Turpinājums 12. lpp.)

KĀRLIS
STREIPS

8. septembrī Latvijas Republikas Saeimā bija pirmā rudens sesijas plenārsēde. Atbilstoši tradīcijai, tās ievadā deputātus uzrunā Valsts prezidents, šajā gadījumā Egils Levits, šrunu prezidents sāka ar trim jautājumiem, kuŗus viņš uzskata par paradokšāliem. Pirmkārt, faktu, ka valdošo koalīciju 13. Saeimas laikā vadījusi pati mazākā no 2018. gadā ievēlētajām frakcijām. Tā tas ir – premjērministra Krišjāņa Kariņa pārstāvētā *Jaunā Vienotība* (JV) 13. Saeimas vēlēšanās saņēma vismazāko balsu skaitu starp tām, kuŗas pārspēja piecu procentu barjēru un līdz ar to izcīnīja mandātus likumdevējā *Jaunā Vienotība* – astoņus.

Otrkārt, lai arī Kariņa vadīto koalīciju ievēdojušas piecas, vēlāk četras ne īpaši ideoloģiski sadērisgas partijas, šī ir bijusi pirmā reize Latvijas Republikas vēsturē, kad viena un tā pati koalīcija ir strādājusi visu četru gadu gaŗumā starp divām vēlēšanām. Pērn jūnijā no koalīcijas izraidīta partija KPVLV, jo tā principā jau tad bija uz sabrukšanas robežas. Ārpus tā, JV, Nacionālā apvienība (NA), apvienība *Attīstībai/Par* (AP) un Jaunā konservatīvā partija (mūsdienās pazīstama ar vienu vien vārdu – Konservatīvie) ir reizēm ķīlidojušās, taču koalīcija ir noturējusies. Ļoti iespējams, ka tas vismaz daļēji bijis tāpēc, ka matemātiskā nozīmē īpaši daudz variantu šajā Saeimas sasaukumā nav bijis. Konservatīvie uzstājuši, ka koalīcijā ar Zaļo un zemnieku savienību (ZZS) nu nekādi. Neviena no valdību vei-

dojošajām partijām ar *Saskaņu*, sociāldemokrātisko partiju, koalīciju veidot negrib. Līdz ar to minētā četrone ir varējusi justies visnotaļ stabili.

Prezidents Saeimu uzslavēja par padarītiem darbiņiem, īpaši izceļot caur puņķiem un asarām apstiprināto administratīvi teritoriālo reformu, kuŗas ietvaros kādreizējie 109 novadi, daudzi no kuŗiem, izrādījās, bija pārāk mazi, lai tie būtu ekonomiski dzīvotspējīgi, tapa saspīesti 36 jaunos novados, plūs mūsu valstī ir arī 10 valstspilsētas. Prezidents arī priecājās par vairāk vai mazāk kopā ar administratīvi teritoriālo reformu pieņemto likumu par latviešu vēsturiskajām zemēm. Vēl viens pozitīvs lēmums E. Levita acīs bija Ekonomiskās tiesas izveidošana, kā arī fakts, ka pirmoreiz Latvijas vēsturē Saeima atlaida veselu pašvaldību – Rīgas domi, kuŗa bija kļuvusi darboties nespējīga. Tāpēc 2020. gada augustā notika Rīgas domes ārkārtas vēlēšanas.

No Valsts prezidenta puses arī izskanēja kritika, konkrēti par faktu, ka valdība ir paredzējusi atbalstu mājāsaimniecībām un uzņēmumiem patlaban, lai gan Eiropas komisijas Vides aizsardzības jeb Zaļo plānu pieņēma jau 2019. gadā, un kad energoresursu cenas ir kāpušas debesīs, bet tad piebilda:

“Tomēr – vai nebūtu bijis krietni labāk un izdevumi krietni mazāki, ja jau tagad darbotos, nevis tikai tiktu iecerēti vērienīgi vēja parki? Ja jau pirms trim gadiem būtu uzcelts sašķidrinā-

tās gāzes terminālis? Ja jau tagad daudz mājāsaimniecību būtu pārgājušas uz atjaunojamiem energoresursiem un mājas jau būtu nosiltinātas? Tas viss bija zināms pirms gadiem, bet mēs tagad sākam to darīt.”

Valsts prezidents arī nosauca vairākas jomas, kuŗas viņš cerēja uz 13. Saeimas tālāku darbu tai atlikušajā laikā. Atgādinu, 14. Saeimas vēlēšanas būs 1. oktobrī, un jaunievēlētā Saeima pirmoreiz tiksies mēnesi vēlāk – šī gada 1. novembrī. Levita kungs aicināja galīgajā lasījumā pieņemt grozījumus valsts Izglītības likumā, lai beidzot nodrošinātu pilnu pāreju uz mācībām latviešu valodā. Par to esmu rakstījis daudz un dikti. Ir pilnīgi absurdi, ka 31 gadu pēc valsts neatkarības atjaunošanas joprojām top lauzti šķēpi par domu, vai ļaut turpinātpastāvēt tā dēvētajām “krievu skolām” mūsu valstī. Prezidents aicināja ieviest jaunu tradīciju – pērn apstiprinātajā Valsts valodas dienā 15. oktobrī ik gadu aicināt valdību iesniegt ziņojumu Saeimā par valsts valodas statusu. Un vēl Levita kungs aicināja apstiprināt viņa iesniegtu likumprojektu par Latvijas Pareizticīgās baznīcas nākotni.

Pēc Valsts prezidenta uzrunas gadījās misēklis. Deputāti aplaudēja, bet tikai pēc tam, kad aplausi bija beigušies, Saeimas spīkere aicināja klātesošos piecelties kājas. Prezidents jau bija pie durvīm, pagriezās, pasmaidīja, pamāja ar roku un aizgāja. Politologe Ilga Kreituse kādā intervijā drīz pēc tam pareizi atzina,

ka tas atgādināja bērņus pamatskolas līmeni, kuŗiem jāmaca piecelties kājās, kad telpā ienāk skolotāja.

8. septembra Saeimas sēdē Saeima pirmajā un tad galīgajā lasījumā pieņēma likumu par Pareizticīgo baznīcu, lai nodrošinātu tās pilnīgu neatkarību no patriarhāta Maskavā, kuŗš ir kļuvis par Kremļa fašista tā dēvētās varas vertikāles nepārprotamu sastāvdaļu un atbalstītāju.

Grozījumi valsts izglītības likumā bija nodoti uz otro lasījumu. Opozīcijas deputāti no *Saskaņas* dīkti centās apgalvot, uzstājība, ka pieprasot Latvijas Republikā visās skolās mācības tikai latviešu valodā, esot kaut kāda baissa un Eiropas standartos aizliegta diskriminācija. Deputāti bija iesnieguši virkni priekšlikumu par grozījumiem, un tiem visiem Saeima pateica nē, un abi likumi galu galā tika pieņemti ar ievērojamu balsu vairākumu. Vēl būs trešais lasījums, visticamāk, atkal ar milzīgu priekšlikumu gūzmu.

Visai gaŗas diskusijas 8. septembrī arī bija par jaunu Pašvaldību likumu trešajā un pēdējā lasījumā. Tā mērķis ir noteikt pašvaldību statusu jau minētajā jaunajā administratīvi teritoriālajā iekārtā: “Likuma mērķis ir nodrošināt demokrātisku, tiesisku, efektīvu, ilgtspējīgu, atklātu un sabiedrībai pieejamu pārvaldi katras pašvaldības administratīvajā teritorijā.” Jācer, tas nenozīmē, ka deputāti pašreizējo stāvokli pašvaldībās uzskata par nedemokrātisku, netiesisku, ne-

efektīvu, neilgtspējīgu, neatklātu un sabiedrībai nepieejamu.

Nepadarīts 8. septembra darba kārtībā bija viens darbiņš, proti, – kārtējo reizi uz sešām plenārsēdēm izslēgt mūsu parlamenta visnespetnāko deputātu Aldi Gobzemu, šajā gadījumā par rupju uzvedību plenārsēdē 21. jūnijā, kur viņš cita starpā vienu no kolēģiem nosauca par kretīnu. Pielājuu, lēmums to neapspriest bija ne tikai tāpēc, ka pirms tam plenārsēdes darba diena bija visai gaŗa, bet arī tāpēc, ka Gobzema uz 14. Saeimas vēlēšanām izveidotā partija *Katram un katrai* reitingos patlaban īpaši nekotējas, un tāpēc ir cerība, ka palaidnīgākais deputāts ievēlēts netiks. Slikti nebūtu.

13. Saeima ir izcēlusies vienā nozīmē, proti, patlaban tajā darbojas lielāks skaits pie frakcijām nepiederošu deputātu, nekā ir deputātu jebkuŗā no parlamentā pastāvošajām frakcijām – 22 neatkarīgi deputāti, kamēr lielākajā frakcijā *Saskaņa* tādu ir tikai 18. Jādomā, vēletāji to nebija paredzējuši, un gribu cerēt, ka šogad 1. oktobrī tas būs viens no argumentiem vēletāju domāšanā, izvēloties tautas pārstāvjus nākamajiem četriem gadiem.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Premjēri un principi

(Turpināts no 11. lpp.)

Toreiz Lembergs arī pauda, ka NATO armija Latvijā nozīmē, ka mūsu teritorija kļūs par potenciālu kaujas lauku starp ASV un Krieviju, ka Ventspils osta noteikti nav piemērota NATO kuģiem. Turklāt Lembergs ir ASV sankciju sarakstā un ir arī notiesāts pirmajā instancē, tādēļ nekādi nav iespējams, ka viņš saņems pielaidi valsts noslēpumam. Lembergs pats gan apgalvo, ka palūgs un sarunās ar ASV un viņš tikšot izslēgts no sankciju saraksta. Savukārt ZZS līderis Armands Krauze intervijā žurnālā "Ir" saka – Satversme paredz, ka vara pieder tautai un būs tas, ko

tauta ievēlēs un ko tauta gribēs. Un tauta gribot Lembergu. Citiem vārdiem – acīmredzot, pēc partijas domām ne likumiem, ne noslēgtiem līgumiem nav nekādas nozīmes, turklāt partijas līderis teic, ka nesadarbošoties tikai ar Latvijas Krievu savienību, bet *Saskaņa* varbūt nemaz tik nepareiza nav, bet no Šlesera nekas sliktas neesot dzirdēts. Tā teikt, ja pēc kara sākuma partijas baidās skaļi paust savas simpātijas un slēpj atbalstu Krievijai, tad viss ir kārtībā.

Līdzīgi ir ar partiju "Latvija pirmajā vietā", kuŗas līderis un ideju autors Ainārs Šlesers vēl īsu

brīdi pirms kara sākuma apgalvoja, ka Krievija neuzbruks, ka Latvijas politiķi ir jampampiņi un ka Latvijai noteikti jāsadarbojas ar Krieviju. Tagad īsajā programmā ierakstīts tikai tas, ka jālikvidē Satversmes tiesa, bet priekšvēlēšanu sarunās Šlesers apgalvo, ka Krievijas pilsoņiem noteikti jāpagarina uzturēšanās atļaujas Latvijā. Ar vārdu sakot, partijas premjēra amata kandidāts savus uzskatus un vēlmi būt kopā ar Krieviju, manuprāt, nav zaudējis ne par matu, tikai mazliet kļuvis uzmanīgāks savos izteicienos. Ja vēl atceras t.s. oligarhu sarunas par varas sadalīšanu un "izdevīgo

muļķu" izvēli un kriminālprocesus, cenšoties saukt pie atbildības ne tikai Lembergu, bet arī Šleseru, tad ir skaidrs, ka pielaiide valsts noslēpumam ir no fantastiskas sērijas.

Protams, par abām šīm partijām varētu īpaši neuztraukties, jo ne jau partijas vien slimo ar principu un vērtību trūkumu. Piemēram, Latvijas izglītības darbinieku arodbiedrība (LIZDA) nupat ir parakstījusi memorandu ar ZZS un tai ir pilnīgi vienalga, kādas ir ZZS praktiskā līdera un saimnieka intereses un vai tās apdraud Latvijas pastāvēšanu. Ir skaidrs, ka ZZS tiks Saeimā un ļoti ticams,

ka kādu deputāta mandātu saņems arī LPV ar savu Šleseru. Un, lai gan šo partiju premjēra amata kandidāti nekļūs par premjēriem, kamēr vien Latvijā darbojas likumi, vērtību un principu trūkums gan politiķu, gan vēlēšanu prātos Latviju apdraud un apdraudēs.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība "Laiks-BL"

MAF
Mediju atbalsta fonds

“To visu dara cilvēki. Un tas ir daudz biedējošāk”

SALLIJA BENFELDE

Piektdien, 9. septembrī, Cēsu bibliotēkā notika vēsturnieka, grāmatas "Rīts brīvajā Latvijā" autora un Krievijas politiskā bēgļa Dmitrija Savvina un žurnālistes, grāmatas tulkošanas Sallijas Benfeldes tikšanās ar lasītājiem. Pēc tikšanās lasītāji varēja grāmatu arī iegādāties par izdevniecības cenu un saņemt autogrāfu no tās autora un arī no tās tulkošanas.

Tikšanās bija ieinteresējusi visai kuplu lasītāju pulku ne tikai no Cēsīm. Protams, saruna bija ne tikai par grāmatā-antiutopijā rakstīto – Savvins aprakstījis Latviju, kāda tā būtu šodien, ja 1990. un 1991. gadā dažas izvēles būtu citādākas. Ja Latvija būtu piešķirusi pilsonību visiem, kuŗi tobrīd dzīvoja valstī, visticamāk, ka Latvija šobrīd būtu Eirāzijas savienībā, kuŗā politiku nosaka Krievija un mēs neatšķirtos no Baltkrievijas. Grāmatā netrūkst ironijas un sarkasma, un interesanti, ka Savvina pirms diviem gadiem rakstītais par it kā "neatkarīgas" valsts ekonomiku un iecerēm visu būvēt, ražot un izdomāt tikai pašiem, ignorējot civilizētās pasaules sasniegumus un zināšanas, mats matā it tieši tas, kas pašlaik notiek Krievijā. Kā zināms, Krievija sankciju dēļ pati nespēj ražot gandrīz neko no tā, kas prasa modernās tehnoloģijas un detaļas, tādēļ runā par veco atomobiļu "Volga", "Po-beda" u.c. ražošanas atjaunošanu.

Protams, tikšanās laikā sarunas bija arī par to, kas notiek Ukrainā un par Krievijas režīma necilvēcīgo seju. Nereti Krievijas armija tiek dēvēta par orkiem, jo "orks" romiešu mitoloģijā ir pazemes un nāves dievs, bet fantastiskajā literatūrā orki ir mākslīgi radīta rase, cilvēkveidīgi radījumi karošanai, brutāli, kroplīgi, sadistiski un arī bailīgi. "No savas puses es varētu tikai vēlreiz pateikt to, kas, manuprāt, ir acīmredzama un biedējoša patiesība. Paziņot, ka Krievijā ir tikai orki, ka Buča, Irpeņa un ļoti, ļoti daudz kas cits – to visu radījuši orki, *easy*. Ļoti viegli. Bet tā nav patiesība. To visu dara cilvēki. Un tas ir daudz biedējošāk. Jo tas nozīmē, ka neviens

Šo rindu autore, grāmatas tulkošanas

nav apdrošināts pret šādu dehumanizāciju. Un, iespējams, šodien "Rīts brīvajā Latvijā" vērtība ir tā, ka šajā romānā aprakstīta sociālā un politiskā mehānika, kas cilvēkus pārvērš pat nevis orkos, bet par kaut ko sliktāku...". sacīja Dmitrijs Savvins. Grāmatas tulkošanas savukārt sacīja, ka

grāmatā ir kā brīdinājums tam, kas varēja notikt un kas joprojām var notikt, ja cilvēki izdarīs aplamas izvēles un nevēlēsies domāt un saprast, kas notiek.

Jāpiebilst, ka tikšanās laikā grāmatas autors runāja latviešu valodā, arī uz jautājumiem atbildēja latviešu valodā, kuŗu

Autors, tiekoties ar lasītājiem Cēsīs

joprojām mācās. Dmitrijs savas valodas zināšanas vērtēja gan ar prieku, gan piesardzīgi: "Man personīgi tas bija arī nozīmīgs atskaites punkts, jo pirmo reizi prezentēju savu grāmatu latviešu valodā, un vairāk vai mazāk tiku galā ar šo uzdevumu. Skaidrs, ka man vēl ir daudz, pie kā strādāt, bet par savu romānu

varēju skaidri runāt latviešu valodā, atbildēt arī uz jautājumiem. Un tas galu galā ir nopietns atskaites punkts."

Par tikšanos sirsnīgs paldies jāteic Cēsu bibliotēkai, jo tā bija mājīga, sirsnīga un par spīti nopietnajām sarunām, atmiņā palika ar gaišu noskaņu.

“Ar piespiešanu nepanākt labu efektu!”

Neirologs Jānis Mednieks intervijā Mārai Libekai

Pie neirologa Jāņa Mednieka, kurš vada Neiroloģijas dienestu Veselības centru apvienībā, kā arī strādā P. Stradiņa klīniskajā universitātes slimnīcā, garā rindā gaida gan tie pacienti, kuriem veselība sašķobijusies pēc pārslimošanas ar Covid-19, gan arī tie, kuriem radušās ilgstošas blaknes pēc vakcinācijas pret Covid-19.

Pirms Jānis Mednieks kļuva par ārstu, viņš studēja arī datorzinātnes, bet pārliecinājās, ka tās nav viņa dzīves aicinājums. Pirms studijām Rīgas Stradiņa universitātē, strādājis brīvprātīgo darbu psihiatrijas slimnīcā Lielbritānijā, saprata, ka īstā izvēle tomēr ir medicīna. Neirologs Mednieks ir stažējies arī Francijas klīnikās.

Kad kovidā pandēmijas smagākais posms ir garām, kādas tā atstātās sekas jūs redzat savos pacientos?

Nemot vērā to, ka ārstēju ļoti daudz ambulatoro pacientu, bieži redzu sekas, kas radušās gan pēc kovidā pārslimošanas, gan arī vakcinācijas. Viena ir tādu pacientu grupa, kurai pirms kovidā uzbrukuma jau ir bijušas hroniskas saslimšanas – manā redzeslokā visvairāk ir epilepsijas pacientu, kuriem pēc pārslimošanas šī slimība saasinās. Piemēram, epilepsijas pacientam, kuram slimība tiek ļoti labi kontrolēta ar medikamentiem, kas novērš epilepsijas lēkmes, diemžēl pēc kovidā pārslimošanas lēkmes atjaunojas.

Pēc pārslimošanas var saasināties jebkuŗa neiroloģiska saslimšana, bet visvairāk tas notiek tieši ar autoimūnajām slimībām. Imūnās sistēmas disfunkcija visvairāk skar tieši gados jaunus cilvēkus. Viņiem pastāv risks, ka jau esošās slimības izraisīs līdz šim nebijušus veselības sarežģījumus vai arī kovidā izraisīs pilnīgi jaunus nebijušus simptomus.

Pandēmijas sākumā, kad parādījās pirmās divas Covid-19 mutācijas, skaidri iezīmējās divas pacientu riska grupas. Pirmajā ir cilvēki, kuriem ir zemas organisma aizsardzības spējas un kuriem vīruss radīja bojājumus dažādās organisma sistēmās, tajā skaitā nervu sistēmā. Savukārt otrajā grupā ir jauni cilvēki, kuriem ir pārlieku izteikta imūnā reakcija, kas ir vērsta pret savu organismu. Ja cilvēkam jau ir kāda autoimūna saslimšana, tad ir lielāks risks, ka pēc kovidā pārslimošanas viņam būs komplikācijas.

Manu pacientu vidū ir arī tādi, kuriem pēc vakcinēšanās pret Covid-19 radušās būtiskas veselības problēmas. Ir godīgi jāpasaka, ka vakcinām ir ne tikai vieglas, ātri pārejošas blakus parādības, kā, piemēram, dažas dienas paaugstināta temperatūra, drudzis un citas, bet dažkārt tās var būt daudz smagākas, līdzīgi kā citām vakcinām.

Ja mēs gribējam, lai sabiedrība būtu līdzdarbīga visā pandēmijas vakcinēšanās procesā, tad par to nedrīkstēja klusēt. Ja mēs, no vienas puses, sakām, ka vakcīna ir efektīva pret kovidu un to pierāda statistika, tad bija jāpasaka arī šī otra puse, ka diemžēl ir daļa cilvēku, kuriem tā ir radījusi nopietnas ilgtermiņa blakus parādības.

Zinātniskajās publikācijās ir konstatēts, ka pretkovidā vakcīnai ir arī pamatīgs *nocebo* efekts (pretēji *placebo* efektam tas ir psihisks fenomens, ko raksturo blakusparādībām līdzīgas sekas, kas neizriet no reālas preparāta iedarbības, bet no individa ticības tai – M. L.). Tas nozīmē to, ka līdz pat 60% blakusparādību, galvenokārt tās ir sāpes un sensorās funkcijas traucējumi, būs saistītas ar *nocebo* efektu. Proti, gaidot pozitīvu efektu, tas patiešām tiek sagaidīts, bet var būt arī pilnīgi pretēji – gaidot negatīvu reakciju, tā tiek sagaidīta, nodarot kaitējumu veselībai.

Kovidā vakcīnas ir daudz apspriestas, par to izraisītajām blaknēm ir daudz runāts, un jāatzīst, ka liela daļa sabiedrības no tām baidās, tāpēc *nocebo* efekts pēc

tiel inovācijas medicīnā? Ja mēs pieturamies strikti tikai pie tā, kas jau ir iepriekš pierādīts, mēs nekad nevarēsim izmantot terapeitisko efektu, kas nav pierādīts klīniskajos pētījumos, un līdz ar to nenāksim pie jaunām inovācijām. Medicīnā tiek izmantots daudz preparātu tāpēc, ka, pirmkārt, bijuši nejausi konstatēti pozitīvi efekti tajos virzienos, kur tie netika sākotnēji sagaidīti, un, otrkārt, ņemot vērā to darbības mehānismu, mēs racionāli izspriežam, ka tie būtu izmantojami, kaut gan tie nav norādīti attiecīgās slimības ārstēšanas vadlīnijās.

Kur jūs smēlaties zināšanas, lai ārstētu šos netipiskos gadījumus, ja tie nav ietverti vadlīnijās?

Medicīnas žurnālos ir publicēti starptautiski analogiski ziņojumi,

mums vajadzētu atkāpties no pierastajiem standartiem un darīt citādi.

Diagnozes noteikšana 80% ir atkarīgi no sarunas ar pacientu, nevis neiroloģiskās izmeklēšanas un papildu izmeklējumiem. Pacients ir jāskatās vērā no tā brīža, kad viņš nāk pāri sliksnim manā kabinetā. Tāpēc jau aicina pacientu kabinetā, nevis gaida, kad viņš pats ienāks. Ļoti būtiska ir pacienta novērošana neitrālā situācijā, jo viņš jau nedomā, ka tajā brīdī viņš tiek izmeklēts.

Ja pavērtējam, kā rodas problēmas un nesaskaņas gan pašu ārstu, gan ārstu un pacientu starpā, tajās 95% ir vainojamas komunikācijas problēmas. Ir ļoti daudz situāciju, kurās mums pietrūkst komunikācijas prasmi.

dara tāpēc, ka trūkst kolēģu, kas varētu aizpildīt vakantās vietas, savukārt citi vēlas vairāk nopelnīt. Bet šādā gadījumā krītas darba kvalitāte.

Mūsu valstī ir daudz neirologu, bet kāpēc reģionos viņu trūkst?

Neirologu trūkst arī Rīgā, ne tikai reģionos. Esmu pārliecināts, ka dažādās akūtās situācijās, piemēram, akūta insulta ārstēšanā, zināmu daļu pienākumu varētu veikt ārsta palīgs, nevis sertificēts ārsts, jo insulta ārstēšanai ir konkrēts algoritms, kā jārikojas. Šādā veidā varētu atslogot ārstus no dežūrām, un tas ļautu pacientiem brīvāk tikt vizītē pie viņiem.

Ja salīdzina ar citām valstīm, Latvijā uz nelielu iedzīvotāju skaitu patiešām ir daudz neirologu. Pieejamības problēmu rada tas, ka neirologi piedalās arī tādu saslimšanu ārstēšanā, kurām ir maza saistība ar nervu sistēmu. Piemēram, ārstē muskuļu savilkuma radītas muguras sāpes vai sāpes locītavās, kas var būt reimatoloģiskas saslimšanas vai osteoartrīta izraisītas. Nereti šādiem pacientiem ieteicama fizioterapija un elementāri pretspāju līdzekļi. Šī pacientu grupa būtiski samazinātu neirologu darba apjomu, un viņiem būtu iespēja konsultēt un ārstēt daudz vairāk slimnieku, kuriem ir izteiktas neiroloģiskas saslimšanas. Šiem pacientiem var palīdzēt ģimenes ārsts, fizioterapeits, un pacients būtu nosūtāms pie neirologa tikai tad, ja iepriekš minētie speciālisti nespēj novērst pacienta veselības problēmu.

Bet kāpēc Neirologu biedrība to nerisina?

Es nedomāju, ka Neirologu biedrība to nerisina, taču ir jābūt politiskai gribai pateikt, ka speciālistu trūkumu dēļ diemžēl mēs nevaram nodrošināt neirologa konsultācijas visiem tiem pacientiem, kuriem ir relatīvi bieži sastopami simptomi kā, piemēram, nespecifiskas muguras sāpes, galvassāpes. Jāatzīst arī, ka daļa neirologu ir gatavi lielu daļu savu konsultāciju laiku veltīt šādiem pacientiem.

Kāpēc tas nenotiek? Varbūt profesionālās organizācijas vadībā jānāk jaunākajai paaudzei?

Neirologu biedrībā ir atcelts ierobežojums valdes priekšsēdētāja amatu ieņemt noteiktu termiņu. Pasreizējā valdes priekšsēdētāja amatā ir jau trešo reizi.

Vai jums ir daudz tādu pacientu, kuriem pietrūkst naudas, lai nopirktu nepieciešamos medikamentus?

Jā, diezgan daudz. Esmu valdes loceklis Latvijas Pretepilepsijas biedrībā, un valde ne reizi vien ir tikusies ar Nacionālā veselības dienesta pārstāvjiem, lai panāktu epilepsijas slimnieku ārstēšanai paredzēto valsts kompensējamo medikamentu saraksta paplašināšanu. Tas ir paradokss, ka ir grūti panākt relatīvi lētu medikamentu kompensāciju no valsts budžeta līdzekļiem. Ja ģenēriskais medikaments nav nepieciešams ļoti plašam pacientu lokam, tadā gadījumā marketinga izmaksas esot pārāk lielas attiecībā pret preparāta cenu, lai radītu farmācijas industrijas ieinteresētību.

vakcinēšanās ir lielāks, nekā pētījoties pret citām slimībām.

Vai jūs arī bijāt tajā mediku skaitā, kas baidījās runāt par to, ka vakcīnas var radīt ilgstošus veselības traucējumus?

Vakcinācijas kampaņā tika akcentēts daudz nerunāt par vakcīnas radītajām blakusparādībām, it sevišķi par tām, kas parādās reti un nav iekļautas blakņu sarakstā. Šajā ziņā es nebiju izņēmums. Tas taču ir saprotams, ka reālajā dzīvē blakusparādības var būt lielākam cilvēku skaitam, nekā tas bija vakcīnu klīniskajos pētījumos, ņemot vērā to, ka tiek apzinātas jaunas, iepriekš nedokumentētas blakusparādības.

Cilvēki stāsta, ka ārsti viņiem rekomendējot sadzīvot vai arī sūta pie psihoterapeita vai psihiatra, necensoties iedziļināties viņu pēcvakcinācijas problēmās. Vai tas ir tādēļ, ka tiešām nav nekādu iespēju palīdzēt?

Kovidā neiroloģiskajām izpausmēm ir līdzība ar citiem nervu bojājumu iemesliem, bet, ņemot vērā to, ka pandēmija sākās ļoti strauji, radās daudz pacientu ar jauniem klīniskiem simptomiem. Tas radīja grūtības apkopot informāciju, izdarīt secinājumus vai klīniski aprakstīt, lai pēc tam to visu publicētu mediku auditorijai.

Rodas jautājums: kā vispār no-

Jānis Mednieks: “Ja pandēmijas laikā komunikācija ar sabiedrību no Veselības ministrijas, kā arī medicīnas jomas vadītāju puses būtu bijusi efektīvāka, tad mēs būtu panākuši labāku vakcinācijas efektu nekā ar piespiešanu.”

kā arī ir apkopotu ekspertu viedokļi, no kuriem var smelties nepieciešamās zināšanas. Piemēram, bija gadījumi, kad pacientiem, īpaši pēc inficēšanās ar Covid-19 delta variantu, bija samazināta vai pilnīgi zuduši oža, bet, tai atjaunojoties, bieži bija izmainīta smaržu uztvere. Manā praksē ir bijuši pacienti, kuri nepārtraukti jūt smirdoņu. Tas, visticamāk, ir saistīts ar to, ka, atjaunojoties ožas neironiem, veidojas nepareiza saikne ar ožas garozu – informācija no konkrētā ožas receptora nokļūst nepareizajā ožas garozas zonā. Ir zināms, ka šo procesu var nedaudz slāpēt ar pretepilepsijas medikamentiem un ar laiku panākt, ka atjaunojas normāla smaržu uztvere.

Visās pasaules valstīs, kur attīstās medicīna, ir medicīnas filozofija par to, kādas ir tās situācijas, kad

Latvijā no padomju laika saglabājies mantojums pietušēt ārstu kļūdas, jo pastāv uzskats, ja ārsts kļūdās, viņš ir sliktāks ārsts. Ja mēs pasakām, ka mēs neklūdamies, tā ir realitātes noliegšana.

Kā jūs uzskatāt, vai medikiem būtu jāpiedalās streikā, prasot lielākas algas?

Jā, ir jāpiedalās. Ārstam, kurš izglītojies daudzus gadus, par slozdes darbu būtu jāsaņem divreiz vairāk par vidējo algu valstī. Svarīgi ir arī tas, cik racionāli tiek izmantots ārstu resurss. Reģionālajās slimnīcās un arī universitātes slimnīcās trūkst dežūrārstu. Daļai ārstu algas ir gana lielas tāpēc, ka darba slozde ietilpst dežūras, par kurām saņem piemaksu. Diemžēl ārsti ir spiesti strādāt vairāk par ierastajām septiņām ar pusī dienāktas dežūrām mēnesī. Daļa to

Atgriešanās Latvijā pēc ilgstoši pavadīta laika ārzemēs

Galvenie iemesli, kāpēc cilvēki izvēlas doties prom no Latvijas, ir finansiāli apsvērumi, šaubas par izredzēm gūt panākumus vai citas iespējas Latvijā. Lielākā daļa bieži vien vēlas saņemt augstākus ienākumus un uzskata, ka sevi Latvijā nespēj piepildīt. Atgriežoties vislielākie izaicinājumi ir šaubas un nezināšana par to, kā būtu pareizi jārikojas un kādi dokumenti jānokārto. Būtiskākais jautājums, plānojot atgriešanos, visbiežāk ir – ar ko sākt? Došanās prom un atgriešanās Latvijā ne vienmēr atspoguļo 10–15 prombūtnē pavadītos gadus, taču tie katrā ziņā ir paplašinājuši dažāda veida un rakstura perspektīvas un izaugsmes iespējas. Šādas iezīmes vērojamas no lielākās daļas remigrantu, kuŗi atgriezušies mājās.

Kristiānas Kreitāles stāsts

Pēc deviņiem ārzemēs pavadītiem gadiem Kristiāna Kreitāle ar divus gadus veco meitiņu atgriezies Aizkraukles novadā. Kristiāna stāsta, ka pēdējā vieta, kur uzturējies ārzemēs, bija Francijai piederošā nelielā kalnainā sala pie Indijas okeāna. Augstāk kalnos daba kļūst līdzīga Latvijai, aug ābeles un plūmes. Jūsmojot par dabu kalnos, Kristiāna saprata, ka tas viss ir arī pie vecmāmiņas Latvijā! Tas mudinājis braukt mājās. Kristiāna atzīst, ka jebkādi izaicinājumi ir patīkama dzīves sastāvdaļa, jo viņai ļoti patīk meklēt risinājumus problēmām un viņa tic, ka risinājumi un atbildes ir daudz un dažādas. Pēc atgriešanās Latvijā galvenokārt grūtības sagādāja iet pret apkārtējās vides stereotipiem un skepsi, ka Latvijā, turklāt mazpilsētā atrast darbu nevarēs. Taču Kristiāna pati sev radīja darba vietu, un nu ir jaunā uzņēmēja. Kristiāna stāsta, ka lielākās grūtības, ar kuŗām šobrīd nākas saskarties, ir atrast sev līdzīgi domājošus cilvēkus ar līdzīgu dzīves filozofiju, bērnu audzināšanas metodēm un ēšanas paradumiem.

“Veselīgs uzturs ir mans personīgais ceļš uz apzinātību it visā šajā dzīvē, veselīgām emocijām, pozitīviem ieradumiem un par planētas Zeme ilgtspējību. Studējot modes dizainu Velsā, atklāju šokējošas lietas par modes aizkuļlismē un kā tā ietekmē mūsu ekosistēmu un cilvēku labklājību. Pēc tam vēlējos uzzināt arī par citu industriju, galvenokārt pārtikas un medicīnas nozaru negatīvajām un ne tik skaļi apspriestajām pusēm. Zināju, ka pasaulī un pat tuvākos mainīt nespēju, bet vien sevi. Tādēļ produktu – veselīgas herbālās kūkas radīju sev, meitiņai un, protams, domubiedriem,” stāsta Kristiāna. Viņa ir “Esi uzņēmējs Aizkraukles novadā 2022!” uzvarētāja, un ar pašvaldības līdzfinansējumu izdēvies īstenot biznesa ideju.

Stāsta Anete Spalviņa, remigrācijas koordinatore

Atgriežoties Latvijā, ģimenes bieži saskaras ar būtiskām vides izmaiņām, kam nepieciešams psiholoģisks atbalsts, kā arī

latviešu valodas apmācības bērniem. Pēdējo mēnešu laikā liela daļa ģimeņu vēlas saņemt konsultācijas par dažāda veida sociālajiem jautājumiem. Pēc atgriešanās būtiskākie izaicinājumi ir sagatavot bērnus skolai, pašiem atrast darbu un turpināt karjeras izaugsmi. Savukārt lielākie izaicinājumi, atrodoties ārzemēs ir pastāvēt par sevi un kļūt pilnīgi patstāvīgam. Liela daļa remigrantu vismaz reizi divos gados apmeklē Latviju – dodas vizītēs, lai saņemtu medicīniskos pakalpojumus, apciemotu radniekus un draugus, kuŗi dzīvo Latvijā.

Būdamā Zemgales plānošanas reģiona remigrācijas koordinatore, esmu pārliecinājusies, ka vissvarīgākais ir saglabāt mieru un plānveidīgi izvēlēties periodu, kad būtu vēlams atgriezties Latvijā. Šī brīža situācija Latvijā un pasaulē ietekmē arī remigrantu plānus par atgriešanos. Bieži vien līdz ar atgriešanos remigrantam dzīve jāveido burtiski no sākuma, tāpēc svarīgi izvērtēt dažādus to ietekmējošus faktorus.

Jāatzīmē, ka remigrācijas koordinators var sniegt atbalstu par pakalpojumiem ģimenēm, mājokļa jautājumiem, darba un uzņēmējdarbības iespējām, sociālo un sadzīves jautājumu risināšanu.

Kā pārvarēt psiholoģiskās problēmas?

Kādas mēdz būt remigrantu

emocijas un psiholoģiskais stāvoklis, atgriežoties Latvijā, un kā pārvarēt grūtības un pielāgoties jaunajai dzīvei? Kāda ir ģimenes nozīme emocionālās labsajūtas radīšanā? Par to ar klinisko psiholoģi Ivetu Ozolu-Cīruli un nu jau divkārtējām remigrantēm Elinu Dimanti un Leldi Burvi-Alksni, kā arī Antru Priednieci, kuŗa otreiz remigrējusi uz palikšanu Īrijā, Latvijas Radio raidījumā “Globālais latvietis. 21 gadsimts” runāja žurnāliste Agnese Drunka.

Kliniskā psiholoģe Iveta Ozola-Cīrule šogad aizstāvējusi maģistra darbu Latvijas Universitātē, kas izstrādāts par pašai personīgi tuvu tēmu – remigrantu psiholoģisko veselību un emocijām, atgriežoties dzimtenē. Pati Iveta Latvijā atgriezās pēc septiņu gadu prombūtnes Īrijā un Vācijā. Elina Dimante – IT speciāliste un fotografe no Dublīnas, Latvijā atgriezies jau pa otram lāgam. Pirmo reizi Latviju atstāja brīva kā putns. Otrreiz devas studēt, bet palika Īrijā, dibināja ģimeni, kur piedzima bērni. Šobrīd, pēc otrās atgriešanās Latvijā jau kopā ar diviem bērniem viņa par mājām sauc Rīgu. Tam, ka ģimene atgriezīsies Latvijā, mamma savus 10 un 12 gadu vecos dēlus gatavoja četrus gadus.

“Bērnu pirmā reakcija bija diezgan negatīva: “Kā tad mēs brauksim prom? Man te draugi, Latvijā nevienu, izņemot radus,

nepazīstu!” Lielākā sāpe bija zaudēt skolu un draugus,” dēlu sākotnējās sajūtas raksturo Elīna.

“Viņi bija izgājuši sagatavošanās procesu, un man bija liels prieks skatīties, kā viņi četru gadu laikā kļuvuši gatavi aizbraukšanai. Bērni dzīvoja visam līdzī un pat gaidīja to brīdi.”

Viens no “gludās” pārcelšanās priekšnoteikumiem no emocionālā viedokļa ir tieši sagatavošanās, norāda kliniskā psiholoģe. Tas nosaka, cik viegli vai grūti būs iejusties Latvijā. Prombraucot, visi allaž ļoti rūpīgi gatavojas. Atgriežoties mājās, tas notiek retāk. Turklāt atgriešanās ir emocionāli grūtāka, novērojusi Ozola-Cīrule.

Pirmos mēnešus vai apmēram gadu kopš atgriešanās psiholoģe sauc par “medusmēnesi”. Tas mēdz beigties, saskaroties ar realitāti, pārbaudījumiem. Tad var gadīties emocionāla lejupslīde, kas jāpamāna un jāpārvar. Bet šādam “atgriešanās šokam” ir tendence izlīdzināties un pāriet, mierina Ozola-Cīrule. Vienlaikus psiholoģe norāda, ka šis “rozā brīļļu” nokrišanas brīdis mēdz būt izšķirošs tajā, vai cilvēks paliks Latvijā, vai atkal dosies prom.

Savā pētījumā Ozola-Cīrule secinājusi, ka ir vairāki faktori, kas palīdz atgriešanās procesam noritēt gludāk. Piemēram, vieglāk ir atgriezties kopā ar ģimeni, jo tā sniedz aizsardzību un

atbalstu, kas palīdz izvairīties no vientulības.

Viņa secinājusi, ka grūtāk atgriezties ir jaunākiem cilvēkiem un tiem, kuri ārzemēs pavadījuši ļoti ilgu laiku. Tāpat grūtāks šis process var būt, atgriežoties no atšķirīgākas valsts. Piemēram, no Vācijas remigrēt varētu būt vieglāk, nekā no Meksikas. Turklāt, lai cik priecīgs notikums būtu atgriešanās, to allaž pavada zaudējuma sajūta par ārzemēs atstāto dzīvi. Šo sajūtu vajag “izsērot”, mudina psiholoģe.

Nemot vērā sava maģistra darba aktualitāti, Iveta Ozola-Cīrule plāno veidot pierādījumu balstītu remigrantu atbalsta programmu, kas ļautu strādāt ar visām problēmām, ar ko remigranti mēdz saskarties. Viņaprāt, tas būtu valstiski nozīmīgi, jo atkārtota emigrācija pašreiz ir viena no atgriešanās šoka pārvarēšanas stratēģijām.

Publikācijas autore
Ligita Kovtuna pateicas
Anetei Spalviņai un kolēģiem
latviesi.com par sadarbību!

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Ko no tā būs mācīties?

Jauna grāmata par Latvijas vēsturi. A. Strangas monografija "Latvija: neatkarības pēdējais cēliens", Mansards, 2022, 460. lpp.

Kas notika Latvijā liktenīgajā laika posmā starp Molotova-Ribentropa pakta parakstīšanu 1939. gada 23. augustā un mūsu valsts okupāciju 1940. gada 17. jūnijā? Šim laika posmam padziļināti pievērsies vēsturnieks, habilitētais vēstures doktors un Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenais loceklis Aivars Stranga, to aprakstot monografijā "Latvija: neatkarības pēdējais cēliens. 1939. gada 23. augusts – 1940. gada 17. jūnijs." Grāmatā apskatīta neilgā Latvijas neitralitāte, valstij uzspiestais savstarpējās palīdzības pakts ar PSRS, Latvijas un PSRS attiecības, kā arī attiecības ar Lietuvu un Igauniju, vienlaicīgi raksturojot arī valsts iekšpolitisko stāvokli, ieskaitot Latvijas Komunistiskās partijas darbību. Liela uzmanība veltīta okupācijas priekšvakaram un okupācijas gaitas raksturojumam. Grāmatas nobeigumā aplūkoti notikumi Latvijā pirmajās dienās pēc okupācijas laikā no 1940. gada 18. līdz 21. jūnijam.

Kā norāda pats grāmatas autors, šajā laika posmā bijušas trīs Latvijai liktenīgas dienas. Pirmā ļaunā liktenīgā diena – 23. augusts, kuŗā "divi tirāni – Staļins un Hitlers – vienojās par Austrum-

eiropas likteni. Tālāk jau sekoja divas dienas, kas izrietēja no šīs dienas – 1939. gada 5. oktobris, kad mēs kapitulējām, uzskatot, ka tā ir labāk, un 17. jūnijs, kad krievi izlēma mūs okupēt".

Autors arī saka, ka pēc būtības nav atklājis kaut ko pilnīgi jaunu, taču šajā 460 lappušu biezajā grāmatā viņš šos notikumus izklāsta loģiskā secībā, pievērsot uzmanību arī iekšpolitiskiem notikumiem mūsu valstī.

Viņš neslēpj – tolaik K. Ulmaņa Latvijā valdīja diktatūra, taču šaubās – diez, vai mūsu valsts liktenis būtu bijis citādāks,

ja Latvija būtu bijusi demokrātiska valsts.

"Mēs nezinām, kā notiktu valsts bojāeja, visticamāk, tāpat nevarētu novērst šo ļauno notikumu, jo Padomju Savienība uzbruka arī demokrātiskām valstīm. Somija bija paraugdemonkratija, bet tai uzbruka, un tikai somu pārcilvēciskā cīņa nodrošināja, ka Somija izdzīvo," pauž vēsturnieks, piebilstot, ka dažiem lasītājiem varbūt jaunums būs tas, cik lielu uzmanību tajā laikā Padomju Savienība pievērsa tā saucamajai brālīgo tautu atbrīvošanas temai, jo tai likās, ka Latvijā tiek apspiestas minoritātes un ka vietējie krievi ir gatavi sacelties.

Uz jautājumu, ko varam mācīties no šīs sāpīgās vēstures pieredzes, vēsturnieks atzīst, ka vienmēr vajadzētu teikt patiesību. Latvija bieži ļāvās iedomai par neitrālu valsti, jo "vadonis" par visu ir parūpējies.

"Paldies Dievam, tagad vairs nedomājam, ka neitralitāte varētu nodrošināt mūsu izdzīvošanu, mēs esam NATO dalībvalsts, un tas nodrošina mūsu izdzīvošanu. [...] Vienmēr vajag saglabāt skaidru skatu uz dzīvi, nodrošināt preses brīvību, viedokļu dažādību, teikt patiesību. Pat, ja nāk kaut kas ļauns, bet labāk to zināt un iedzīvotājiem to izstāstīt," saka A. Stranga.

Grāmatas autors savā darbā arī norāda uz vairākām tolaik pieļautajām taktiskajām kļūdām, kuŗas aprakstītas grāmatas pirmajā un otrajā nodaļā.

Piemēram, Latvijas ārlietu ministra Vilhelma Muntera kļūdainais vērtējums par to, ka 23. augusta līgums starp Vāciju un PSRS līdzsvaru drošības situāciju Baltijā, lielā mērā bija par pamatu Kārļa Ulmaņa illūzijai par Latvijas drošību. K. Ulmanis nemainīja ne valdību, ne ārlietu ministru, viņš publiski neuzstājas ar uzrunām par draudošajām briesmām, tā vietā dodot uzdevumu preseī izplatīt nomierinošu informāciju ar lozungu "kaŗa nebūs".

Respektīvi – K. Ulmanis nesignalizēja sabiedrībai par gaidāmajām briesmām, jo tām neticēja vai neapzinājās, tādējādi tika pieļauta stratēģiska kļūda. Tajā laikā Latvija arī nebija proaktīva, deklarēja nevienam ārpus Latvijas nevajadzīgu neitralitāti un nemeķlēja sabiedrotos ne reģionālā, ne globālā līmenī. Tāpat tika pieļauta virkne taktisku kļūdu, piemēram, fakts, ka netika savlaicīgi iepirkta izejvielas un precu rezerves, netika pārorientēta rūpniecība, ar novēlošanos tika sāka municijas un sprāgstvielu papildus iegāde, netika īstenota vispārēja mobilizācija, netika reaģēts uz PSRS militārajām aktivitātēm Baltijas valstu gaisa telpā, teritoriālajos ūdeņos un karaspēka koncentrēšanu pierobežā, kur atradās vairāk nekā 437 000 karavīru un 3000 tanku, savstarpēja nekomunicēšana reģiona ārlietu, aizsardzības ministru un bruņoto spēku komandieru starpā.

Tāpat tika propagandēta pārāk liela pašāvība uz K. Ulmani kā taktiķi, kuŗš vienpersoniski atradīs un nodrošinās labāko risinājumu Latvijai, jeb nespēja pateikt "nē" K. Ulmanim. Tolaik tikai viens ministrs – iekšlietu ministrs Kornēlijs Veidnieks – iestājās pret bazu līguma ar PSRS parakstīšanu 1939. gada oktobrī.

Līdz ar to autoritārā režīma apstākļos, kad nepastāvēja nedz

politiskā, nedz preses brīvība, pieauga baumu, etnisko aizspriedumu un savstarpējās nepatikas faktoru nozīme sarežģītajā drošības situācijā, autoritāro līderu vadītās Baltijas valstis, atšķirība no demokrātiskās Somijas, nepretojās PSRS un zaudēja. Tika ierobežoti pilsoņu ceļojumi uz ārzemēm – būtībā netika ļauts tiem Latvijas pilsoņiem, kuŗiem bija tāda iespēja, atstāt Latviju un cīnīties par tās interesēm ārpus Latvijas, kā arī, atšķirībā no Polijas, Latvija domāja un darīja maz, lai nepieciešamības gadījumā tai būtu trimdas valdība.

Līdzīgi kā mūsdienu Krievijas, arī staļiniskās PSRS agresīvās darbības pavadīja dezinformācija. Piemēram, autors A. Stranga norāda uz dezinformāciju, ko izplatīja PSRS militārais izlūkdienests par to, ka Latvijas armijas rezervisti esot izvairījušies no iesaukšanas 1939. gada septembrī, slēpjoties mežos.

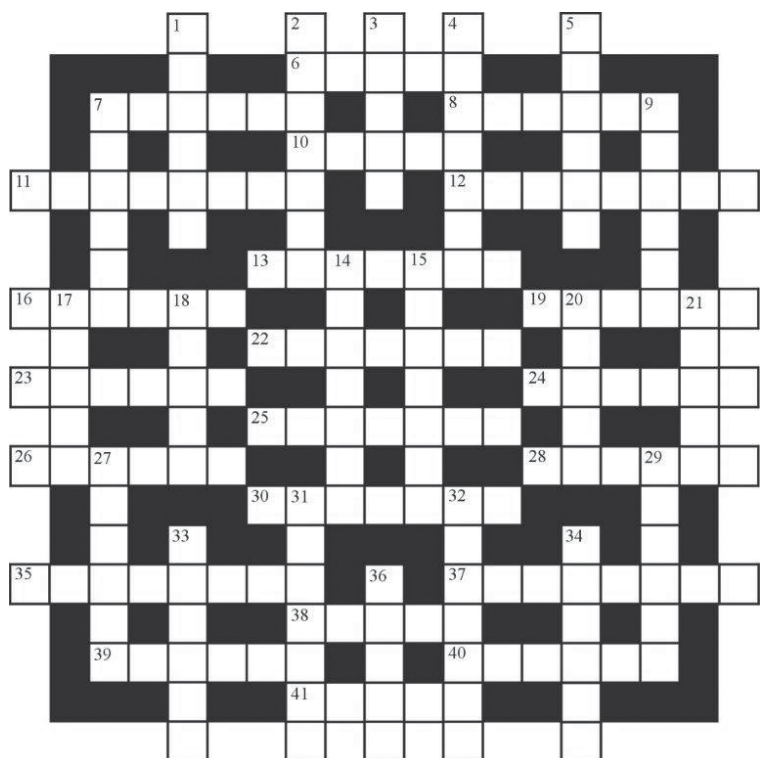
Tā nebija – "kad valsts aicināja, pienākumi pret to tika veikti apzinīgi, par ko liecina 1914., 1915., 1916. gadā dzimušo rezervistu iesaukšanas labā gaita – tika iesaukti 56 kategoriju rezervisti, pavisam 12 500 vīru."

Kopš 1938. gada rudens pieauga padomju propagandas faktors Latvijā, primāri Latgalē. Piemēram, Abrenes apriņķī tika novērots, ka pierobežas krievu tautības lauku iedzīvotāji sākuši vairāk klausīties padomju radio, parasti pulcējoties pie kāda radio abonenta līdz desmit cilvēku sastāvā un jūsmojot par komunistiem un komunistu aģitāciju.

Latvijas Politiskās policijas reģionālās struktūrvienības vērsa uzmanību, ka krievu jaunieši, kuŗi apzinīgā vecumā nebija pieredzējuši padomju varu Latvijā 1919. gadā, atšķirībā no vecākās krievu paaudzes, bijuši diezgan sajūsmināti par varbūtēju krievu ienākšanu un padomju varas nodibināšanu Latvijā. Vienlaikus vairums Latvijas krievu tomēr bija lojāli Latvijai, par ko arī vēstīts grāmatā.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Ēdama gliemene. 3. Augs ar dzelmatīņiem. 4. Valsts Ziemeļeiropā. 5. Labdabīgi ādas audzēji. 7. Japānas ķirsis. 9. Lieli augēdāji kukaiņi. 14. Acs daļa. 15. Sūreņu dzimtas augi. 17. Zivs, no kuŗas ikriem gatavo melno kaviāru. 18. Profesija. 20. Dabiskas ūdenstilpes. 21. Ziedkopa. 27. Droši vien. 29. Cieti veidojumi dažu gliemeņu ķermeņos. 31. Debespuse. 32. Apdāvināts cilvēks. 33. Klusā okeana rūpnieciskās zivis. 34. Zirgu dzimtas dzīvnieki. 36. Ķermeņa daļa.

Krustvārdu mīklas (Nr. 34) atrisinājums.

Līmeniski. 3. Kaprīze. 8. Popī. 10. Rudens. 12. Slims. 14. Tralis. 15. Salāti. 16. Paltusi. 19. Pletne. 21. Angīna. 22. Silis. 23. Erots. 29. Saruna. 30. Asakas. 31. Vafeles. 32. Saites. 34. Aktīva. 35. Ideja. 37. Priede. 38. Teniss. 39. Tampons.

Stateniski. 1. Lasis. 2. Ezers. 4. Kotlete. 5. Dins. 6. Odas. 7. Analogi. 9. Lietus. 11. Truls. 13. Etāns. 17. Aptieka. 18. Starene. 20. Elīna. 21. Antra. 24. Bakas. 25. Austere. 26. Kreses. 27. Kaktuss. 28. Galva. 33. Siet. 34. Auns. 35. Ievas. 36. Atēna.

Līmeniski. 6. Saules sistēmas planēta. 7. Vēršu apakšdzimtas dzīvnieki. 8. Virieša vārds (novembr.). 10. Gaujas pieteka. 11. Ēdama sēne. 12. Rīma, izēdājs. 13. Māju piebūves. 16. Sekrēts. 19. Sporta spēle. 22. Vielu savienojumi ar ūdeni. 23. Ķīmijas laboratorijas trauki. 24.

Sabiedriskās pirtis Senajā Romā. 25. Kurvjiežu dzimtas augi. 26. Citronmētra. 28. Lapu koki. 30. Garnele. 35. Piekraste. 37. Cilvēks, kuŗu lolo. 38. Gaŗš sieviešu apmetnis bez piedurknēm. 39. Stārķu dzimtas putni. 40. Izvadorgani. 41. Prast.

Stateniski. 1. Zemes bite. 2.

SPORTS

Miežis ar talmetienu ievēd Latviju Eiropas kausa finālā

Latvijas 3x3 basketbola izlase, kuŗas sastāvā ir olimpiskie čempioni Agnis Čavars, Edgars Krūmiņš, Kārlis Pauls Lasmanis un Nauris Miežis, Grācā izcīnīja drāmatisku uzvaru Eiropas kausa jeb Eiropas čempionāta pusfinālā.

Latvijas kvartets, kas izsēts turnīrā ar trešo numuru, ar rezultātu 21:20 pārspēja ar otro numuru izsēto Lietuvu. Lietuvieši pāris reizes nespēja iemest uzvaru nesošo metienu ne divu, ne viena punkta vērtībā, turpretī Miežis pusotru minūti pirms desmitminūtes beigām ar precīzu talmetienu no 19:20 panāca 21:20. Pirms tam ceturtdaļfinālā latvieši ar rezultātu 21:7 pārliecinoši pārspēja Izraēlu (11.), uzvaru nodrošinot vairāk nekā trīs minūtes pirms cīņas laika beigām. Turpinājumā C grupas spēlēs Latvijas basketbolisti vispirms ar 21:17 uzvarēja Melnkalni (25.), bet pēc tam ar 21:13 pārspēja Poliju (8.), izcīnot pirmo vietu savā grupā.

Eiropas kausa izcīņu 3x3 basketbolā ar zaudējumu noslēgusi Latvijas vīriešu izlase. Latvieši finālā ar rezultātu 14:21 zaudēja nu jau ceturto reizi pēc kārtas titulu izcīnījušajiem Serbijas basketbolistiem.

Par turnīra vērtīgāko spēlētāju atzina Dejanu Majstoroviču, kuŗš finālā guva 10 punktus, bet simboliskajā izlasē iekļāva arī Nauri Miezi un Arvinu Slaugteru no Nīderlandes.

Lasmanis pēc sudraba EČ: "No turnīra izvilkām maksimumu"

"Labi nostartējām attiecīgi pret to, kā bijām gatavojušies. Izvilkām maksimumu no turnīra," teica Lasmanis. "Serbi par mums bija pārliecinoši labāki, un to viņi pierādīja arī finālā. Mēs mēģinājām pieturēties pie

spēles plāna, kas mums tomēr isti nesanāca, un palikām otrie."

Daiļslidotājam Korķačam 19. vieta junioru "Grand Prix" posmā

Latvijas daiļslidotājs Kirils Korķačs Starptautiskās Slidošanas savienības (ISU) junioru "Grand Prix" posmā Rīgā izcīnīja 19. vietu. Korķačs ar 48 punktiem pēc isās programmas ieņēma 19. vietu. Viņš saņēma 22,54 punktus par tehniskajiem elementiem un 25,46 punktus par programmas komponentēm. Antons Trofimovs ar 37,04 punktiem atradās 26. vietā, bet Ratmirs Beskisbajevs ar 26,30 punktiem bija 28. pozīcijā.

UEFA izceļ Šteinbora atvairījumu pret "Fiorentina"

Starp UEFA Konferences līgas pirmās spēļu dienas labākajiem vārtsargu atvairījumiem iekļuvis arī RFS pārstāvja Pāveta Šteinbora atvairījums spēlē pret "Fiorentina". (attēlā).

Neskatoties uz nospiedošu mājiniķu pārsvaru, spēle noslēdzās neizšķirti – 1:1. Vienīgos vārtus rīdzinieku labā guva Andrejs Iličs, bet par spēles labāko futbolistu vairāki sporta mediju atzinuši tieši RFS vārtsargu Šteinboru, kuŗš visas spēles garumā vairākās epizodēs glāba rīdziniekus no vārtu zaudējuma.

Starp UEFA izceltajiem atvairījumiem ir arī "Fiorentina" vārtsarga Gollini spēle – viņš lieliski nospēlēja pēc Iliča izgājiena vienatnē pret vārtiem.

Timma un basketbola aģents Kalnītis neturpina sadarbību

Latvijas basketbolists Jānis Timma (*attēlā*) un basketbola aģents Artūrs Kalnītis pēc abpusējas vienošanās pārtraukuši sadarbību, sociālajā vietnē "Instagram" paziņoja Kalnītis. 30 gadus vecais Timma par Kalnīša klientu kļuva šī gada janvārī.

Sezonas otrajā pusē Timma pārstāvēja Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) G līgas komandu Leiklendas "Magic", kuŗas rindās 20 spēlēs vidēji 20 minūtēs guva 6,4 punktus, izcīnīja 3,4 atlekušās bumbas un atdeva 1,5 rezultatīvas piešpēles. Šovasar Timma spēlēja "The Basketball Tournament" (TBT) sacensībās un Miami Profesionālu līgā.

Pērnvasar Timma spēlēja NBA Vasaras līgā Orlando "Magic" rindās, bet 2021./2022. gada sezonā krāslavietis bija Krievijas kluba Kazaņas "Unics" sastāvā, šajā vienībā aizvadot trīs Eirolīgas spēles. Pirms tam Timma nepilnus divus gadus pārstāvēja citu Krievijas komandu – Maskavas apgabala "Himki".

Arzemēs Timma spēlējis arī Pirejas "Olympiakos", Sanktpēterburgas "Zenit" un Vitorijas "Baskonia" komandās. Savas karjeras laikā Timma pārstāvējis arī Latvijas komandas "ASK Rīga", ASK/"Juniors", "Liepājas lauvas", "Ventspils" un "VEF Rīga".

Jāni Timmu 2013. gadā NBA draftā ar kopējo 60. numuru izraudzījās Memfisas "Grizzlies". 2015. gadā tiesības uz latvieti šajā līgā ieguva Orlando "Magic" klubs.

Pasaules čempionātā piedzīvo zaudējumu astotdaļfinālā

Latvijas grieķu-romiešu stila cīkstonis Aleksandrs Jurkijans Belgradā pasaules čempionāta cīņā piedzīvoja zaudējumu astotdaļfinālā. Jurkijans, kuŗš startē svara kategorijā līdz 63 kilogramiem, vispirms kvalifikācijas kārtas duelī uzveica Kongo Demokratiskās Republikas cīkstoni Žordanu Ngalulu Kabongo. Cīņas otrajā minūtē Jurkijans noguldīja pretinieku uz lāpstiņām un tika pasludināts par dueļa uzvarētāju. Astotdaļfinālā viņam pretī stājās šī gada Eiropas vicečempions Tahls Mammadovs no Azerbaidžanas, pret ko tika piedzīvots zaudējums ar 3:7. Veiksmīgs tvēriens no mugurpuses pirmā puslaika beigās ļāva Jurkijanam pēc trīs minūtēm atrasties vadībā ar 3:0, bet cīņas otrajā pusē rezultātīvs bija tikai pretinieks. Mammadovam sasniegto finālu, Jurkijanam būs iespēja piedalīties gandarījuma kārtā.

Chorvatijas galvaspilsētā Zagrebā Eiropas U-15 čempionātā diviem Latvijas brīvās cīņas sportistiem izdevies izcīnīt piekto vietu.

Viktorija Irkle (66kg) pirmajā cīņā zudēja topošajai Eiropas čempionāta finālistei no Ukrainas Hristinai Demčukai. Pēc

Viktorija Irkle uzveic pretinieci // FOTO: Latvijas Sporta cīņas federācija

tam liepāniece gandarījuma turnīrā izcīnīja uzvaru pār Slovaķijas cīkstoni un nopelnīja iespēju cīnīties par bronzu, kur diemžēl ļoti sīvā un spraigā cīņā ar rezultātu 10:13 Irkle piekāpās Gruzijas cīkstonei un U-15 Eiropas čempionātu noslēdza 5. vietā. Tādu pašu vietu izcīnīja arī daugavpīlētis Igors Nizins svara kategorijā līdz 57 kg.

Grieķu-romiešu stila cīkstoni Artis Elksnis (62 kg) un Aleksejs Reuts (68 kg) izcīnīja uzvaras pirmajā cīņā, bet čempionāta turpinājumā diemžēl cieta zaudējumus un čempionātu vairs neturpināja.

(Turpināts 20. lpp.)

PĒRK

SIA "Latvijas lauku serviss" attīra aizaugušas platības no krūmiem. Par iegūto materiālu veicam samaksu. Iespējams arī atbrīvot teritoriju no celmiem. Tāl. 27077276.

PĒRK

Pērku meža, lauksaimniecības zemi. Tāl. +371 29386009.

PĒRK DZĪVOKĻU NAMU

**Pērk daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā;
**Namu apsaimniekošana, juridiskie pakalpojumi;

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)

abatarags@optonline.net

A.Padegs 845-462-3317 (NY)

apadegs@optonline.net

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports**, **gaisa kravas**. Arī kārtojām palīdzības sūtījumus **uz Ukrainu** (caur Latviju).

Rudens paku/grāmatu sūtījumu savākšana no 1.-17. oktobrim!

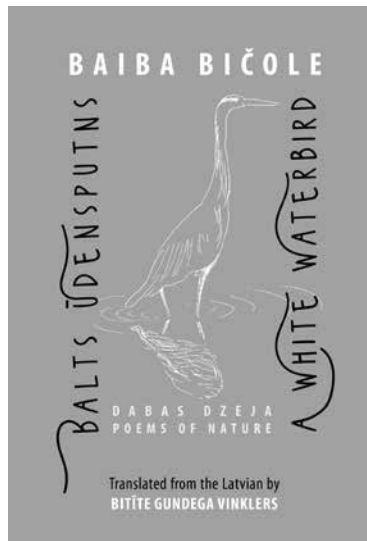
Datumiem skat. turpmākos LAIKA numurus un mūsu mājas lapu!

Zvaniet: 1-888-LATVIAN • Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

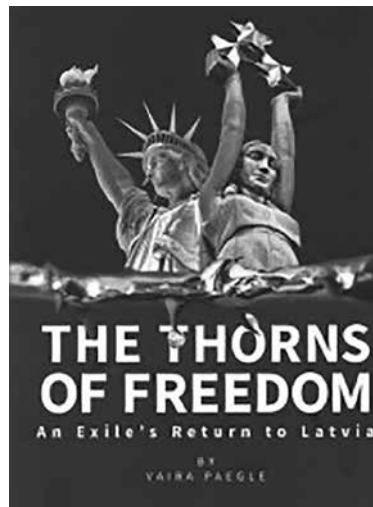

LAIKA GRĀMATAS

izdevumus Amerikā varat iegādāties, sūtot čeku
Inesei Zaķis: 6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715
Cenā iekļauti pasta izdevumi no Latvijas.

Baiba Bičole. Balts ūdensputns/
White Waterbird – USD 40,-

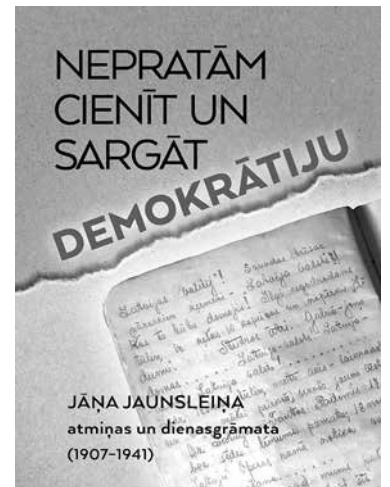
Vaira Paegle. *The Thorns of Freedom* – USD 20,-

Māra Celle. *Mežaparka meitene uzaug Amerikā* – USD 30,-

Anita Uzulniece. *Mans kino un laiks 2. daļa* – USD 45,-

Jānis Jaunsleinis. *Nepratām cienīt un sargāt demokrātiju* – USD 40,-

IZDOMĀ JAU TAGAD!

Balsot kādā no vēlēšanu iecirkņiem Amerikā vai balsot
pa pastu (informācija *Laika* nr. 28, 2.lpp.)?

2022. gada 1. oktobris no plkst. 7:00 līdz 20:00 pēc vietējā laika

BOSTONĀ	LATVIEŠU LUTERĀŅU TRIMDAS DRAUDZES NAMS LATVIAN LUTHERAN CHURCH OF BOSTON, 58 IRVING STREET, BROOKLINE, MA 02445, USA
ČIKĀGĀ	ČIKĀGAS CIĀNAS DRAUDZES TELPAS LATVIAN EV. LUTH. ZION CHURCH, 6551 W. MONTROSE AVENUE, CHICAGO, IL 60634-1499, USA
DENVERĀ	KOLORĀDO LATVIEŠU KULTŪRAS CENTRS LATVIAN CULTURE CENTER OF COLORADO, 10705 WEST VIRGINIA AVENUE, LAKEWOOD, CO 80226, USA
INDIANAPOLĒ	LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS INDIANAPOLĒ LATVIAN COMMUNITY CENTER, 1008 W. 64TH STREET, INDIANAPOLIS, IN 46260, USA
LOSANDŽELOSĀ	LOSANDŽELOSAS LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS LATVIAN COMMUNITY CENTER LOS ANGELES, 1955 RIVERSIDE DR., LOS ANGELES, CA 90039, USA
MILVOKOS	LATVIEŠU EVANĢĒLISKI LUTERISKĀ SV. TRĪSVIENĪBAS DRAUDZES BAZNĪCA LATVIAN EV. LUTH. HOLY TRINITY CHURCH IN MILWAUKEE, 1853 N. 75TH STREET, WAUWATOSA, WI 53213, USA
MINEAPOLĒ	MINEAPOLES LATVIEŠU DRAUDZES NAMS LATVIAN EVANGELICAL LUTHERAN CHURCH OF MINNEAPOLIS – ST. PAUL, 3152 17TH AVENUE SOUTH, MINNEAPOLIS, MN 55407, USA
ŅUJORKĀ	LATVIJAS PASTĀVĪGĀ PĀRSTĀVNICĪBA ANO, 333 EAST 50TH STREET, NEW YORK, NY 10022, USA
SANFRANCISKO	ZIEMEĻKALIFORNIJAS LATVIEŠU DRAUDZES NAMS 425 HOFFMAN AVENUE, SAN FRANCISCO, CA 94024, USA
SIETLĀ	LATVIEŠU BIEDRĪBA VAŠINGTONAS ŠTATĀ AMERICAN LATVIAN ASSOCIATION WASHINGTON STATE, 11710 - 3RD AVENUE, N.E., SEATTLE WA 98125-4726, USA
VAŠINGTONĀ D.C.	LATVIJAS REPUBLIKAS VĒSTNIECĪBA, 2306 MASSACHUSETTS AVENUE NW, WASHINGTON, DC 20008

SARĪKOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks vai arī tie ir atcelti!

BOSTONA

Svētdien, 25. septembrī, plkst. 13:00 Bostonas Trimdas draudzes namā (58 Irving St., Brookline, MA 02445): Latviešu kultūras biedrība TILTS, sadarbībā ar ALTS un LMF, piedāvā vijolnieces Unas Tones un pianista Rūdolfa Ozoliņa koncertprogrammu "Mūzikas gaismā". Ieeja: \$25, studentiem \$10. Informācija: Aija Dreimane (781) 558-3814; aijadreimane@gmail.com. Programmā: latviešu un citu komponistu mūzika.

FILADELFIJA (PA)

Koncerts *Mūzikas gaismā* – Una Tone (vijole) un Rūdolfs Ozoliņš (klavieres) sestdien, 24. septembrī, plkst. 2:00 pp. Filadelfijas Sv. Jaņa baznīcā, 301 N. Newtown Street Rd, Newtown Square, PA. Pēc koncerta pakavēšanās pie viņa glāzes. Ieeja \$ 35.00, bērniem brīva. Informācija maritebu@verizon.net, 610-383-5972.

PRIEDAINĒ (N.J.)

Baltiešu sadraudzības diena, Svētdien 2. oktobrī, plkst. 13:00. Bārs atvērts no 12:30. Sarīkojumā piedalīsies diplomāti no Baltijas valstīm. Priekšnesumi no visām trīs Baltijas valstīm – dejas Ņujorkas tautasdeju grupa "Jumalīte". Rezervācijas: Sarmīte Leja – Grigaliničiņa 732-610-8227. Ieejas maksa: \$30 (Uzkodas iekļautas).

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA98125). Mājas lapa: www.seattlelatviancenter.com.

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdienu 19:30 Centrā. Pensionāru

sanāksmes pirmdienās 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org.

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.: (58 Irving st, Brookline MA 02445). Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994 Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.: (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Čikāgas-Ciānas draudze 2550-4389-7965-234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, e-pasts: puidza@yahoo.com.

Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pēterā dr.: (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. 1-773-818-6965 st.Peters.latvian.church@gmail.com Ivars Spalis (ivspalis@gmail.com), priekšnesumi. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

Čikāgas latv. baptistu dr.: (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

Denveras latv. ev. lut. dr.: (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība.

(Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.: (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās 10:00. Seko sadraudzības stunda.

Dienvīdflorīdas latv. ev. lut. dr.: *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com. Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. Dievk. notiek 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.: baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA90039).

Dievkalpojums notiks 18. septembrī plkst. 11:00 un kalpos diak. Guna Reina.

Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.: *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). Vasaras dievkalpojumi ar dievgaldu divreiz mēnesī, 1:30 pēcpusdienā ar viesu mācītāju Igoru Safinu. Lūdzu, zvaniet draudzes sekretārei Zigrīdai Kručkovai par datumiem, tālr.: 617-323-0615.

Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.: (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Māc. Gija Galiņa.

Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.: *Faith Lutheran Church*. (2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505.) Tālr.: 616-361-6003. Māc. Aija Graham. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. Dievk. notiek divreiz mēnesī, 2:00 pm. Par datumiem, lūdzu, sazināties ar dr. pr. Ivaru. Pēc dievk. kafijas galds.

Grandrapīdu Latv. Katoļu dr.: *Our Lady of Anglona* (504 Grand Ave NE Grand Rapids MI 49503) *Grand Rapids Association Nama – Mac.Mark Mitchell* Priekšnieks Bronislavs Viscockis – tālr.: 616-540-1322. Dievk. Notiek katru svētdienu 10:00am – seko kafijas galds.

Kalamazū latv. ev. lut. apv. dr.: (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49006). Māc. Aija Graham. Latviešu ev. lut. apvienotā draudze notur klātienē dievkalpojumus **katru svētdienu, plkst. 10:00**. Paralleli pieejami sprediķu ieraksti draudzes YouTube kanālā (meklēšanas atslēgas vārds “Latviešu apvienotā draudze Kalamazū”).

Klīvlāndes apvienotā latv. ev. lut. dr.: (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00. Bībeles stundas notiek 10:00 katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: *Bethel Baptist Church* (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.: (3300 C St, Lincoln NE 68510). Dievkalpojumi ar viesu mācītājiem latviešu un angļu valodā plkst. 10:00. Par datumiem sazināties ar draudzes pr. Kārli Indriksonu, tālr.: 402-730-3427, e-pasts: kindriks@

aol.com. Pensionāru saiets katra mēneša otrajā ceturtdienā plkst. 11:00 sabiedriskajās telpās.

Latvian Hall (Latviešu ev. lut. sabiedriskās telpās, 33rd & Mohawk iela, Baznīca, 33rd & C iela, Linkolnā. kunora@windstream.net.

Mančesteras latv. ev. lut. dr. (dievk. Notiek *Holy Transfiguration Romanian Orth. Church*, 2 Winter St., Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. Dievkalpojums ar dievgaldu, **17. septembrī**, plkst. 11:00 viesmāc. Igors Safins.

Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.: (1853 N 75th Str, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Jānis Ginters tālr.: 260-7975-695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 414-416-6157 Dievk. notiek svētdienās 10:00.

Minneapolis – St. Paulas latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407). Minneapolis St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības/Tervete ev. lut. dr.: *Trinity Latvian Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org. pr. Jānis Mateus tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org.

Ņūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: (*Latvian Lutheran Church*, P.O. Box. 1008, Maplewood, NJ 07040). Dievkalpojumi notiek NJ Latviešu biedrības namā “Priedaine”, 1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728, māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko.

25. septembrī 11:00 Dievkalpojums. **9. oktobrī paredzētais dievkalpojums nenotiks.** **23. oktobrī 11:00** Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Visi dievkalpojumi notiek kapelā, NJ Latviešu biedrības namā “Priedaine”, 1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728. E-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com.

Ņujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn. 254 Valentine Ln, Yonkers NY. Salas bazn. 4 Riga Ln, Melville NY.

St. Andrew bazn. 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ. *Seafarers*. 123 East 15th Street, New York, NY.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: *Atonement Lutheran Church* (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).

Saginavas latv. ev. lut. dr.: (128 N Elm Str, Saginaw, MI 48602). Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675-330. Kontaktpersona *Mary Beth* Dzirnīs, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnīs@chartermi.net. **Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1.00 pēcpusdienā**, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA

92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 1-619-630-8143, e-pasts: janislegzdins@hotmail.com.

Sandiego ev. lut. dr.: Dievkalpojumi notiks iekšienē un jānēsā sejas maskas!

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). Dievk. vadīs Māc. Dace Skudīņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas ev. lut. dr.: (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125). Dievkalpojumi notiek 10:30. Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattlalatvianchurch.org.

18. septembrī Dievkalpojums ar dievgaldu. **25. septembrī** Dievkalpojums ar dievgaldu. **2. oktobrī** Pļaujas svētki. Dievkalpojums ar dievgaldu, seko pusdienas.

Skenektedijas latv. ev. lut.

dr.: *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart. Augustā un septembrī dievkalpojums nenotiks. Nākamais ir paredzēts **16. oktobrī** ar Dievgaldu. Diak. Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.: draudzes mācītājs Aivars Pelds. Tel.: 515-991-4640 – sazināties ar Andri Rītumu, 727-797-1933. Dievkalpojumi un Bībeles stundas notiek *Faith Lutheran* baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.

Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts: baznīca@bellnet.ca. Info: www.stjohns-latvian.ca Māc. Girts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 6479-865-604, E-pasts: grietins@gmail.com. Priekšnieks:

Kārlis Vasarājs, pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: 400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850 – 3121. Tālrunis: 301-251-4151, epasts: dcdraudze@gmail.com, www.dcdraudze.org. Prāveste Anita Vārsberga Pāža (tālr.: 301-302-3270). Draudzes priekšiece Dace Zalmane. **Svētdienas dievkalpojumi sāksies plkst. 10:00.** Trešdienās svētbrižu laiks paliek nemainīgs – plkst. 10:00. Pieslēgšanās norādes ir atrodamas draudzes mājaslapā.

Lūgums sūtīt **SARĪKOJUMU** un **DIEVKALPOJUMU** ziņas uz e-pastu: rigaven@aol.com
– Inese Zaķis – ne vēlāk kā **PIEKTDIENĀS.**

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīļā

IDA VĪTOLIŅŠ,
dzim. DUNKELS

Dzimusi 1928. gada 6. februārī,
mirusi 2022. gada 18. augustā *Post Falls, ID*

Tuvāk pie Dieva kļūt sirds ilgojas...

Mīlestībā

MEITAS DAINA, MĀRA, VALDA, SARMA
MAZBĒRNI DAN, CYPRIANNA, LORENZO, AUGUST, TALSĪ, ARIJS, MATTIS

Pēc smagas slimības Mūžībā aizgājusi
mūsu mīļā mamma un vecmāmiņa

MAIJA ASTRĪDA LUTERS,
dzim. JANSONS

Dzimusi 1938. gada 26. decembrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2022. gada 4. septembrī Kaizerslauternā, Vācijā

Dziļi sēro

MEITA DACE UN MAZDĒLS LINARDS VĀCIJĀ UN RADI AUSTRĀLIJĀ

“Tā nu paliek ticība, cerība, mīlestība, šās trīs; bet lielākā no tām ir mīlestība.”
(1. Kor. 13 : 13)

SPORTS

(Turpināts no 17. lpp.)

Gailums par Dimanta līgas finālu: Sasniegto rezultātu vērtēju kā apmierinošu

Cīrihē sasniegtais rezultāts Dimanta līgas finālā šķēpmešanas sacensībās vērtējams kā apmierinošs, sarunā ar ziņu aģentūru LETA savu startu vērtēja Patriks Gailums (*attēlā*). Šveicē Latvijas šķēpmetējs Gailums ar pirmajā mēģinājumā sasniegtajiem 80,44 metriem ieņēma piekto vietu. Otrajā metienā viņa raidītais šķēps lidoja 73,99 metru tūlumā, trešajā – 77,21 metru, ceturtajā – 74,04 metrus un sestajā – 76,08 metrus, bet piektais mēģinājums netika ieskaitīts.

Viņš pastāstīja, ka visi šķēpmetēji, kuŗi startēja Cīrihē, nevarēja vien sagaidīt sacensību beigas, jo pēc garās sezonas bija saguruši un pēc sacensībām sezona bija beigusies. Protams sacensībās neviens netaupījās. Ar 88,44 metriem uzvarēja olimpiskais čempions indietis Nērajs Čopra, otrs ar 86,94 metriem bija Tokijas Olimpisko spēļu sudraba medaļnieks čehs Jakubs Vadlejhs, trešais ar 83,73 metriem – vācietis Eiropas čempions Julians Vēbers. Ceturto vietu ar 82,10 metriem ieņēma amerikānis Kērtiss Tompsons, bet sesto vietu ar 71,96 metriem – portugālis Leandro Ramošs. "Finālā bija patīkamas sajūtas, bet ne uztraukums. Šosezon jau gana daudz biju startējis spēcīgā konkurencē un nekādu emocionālo slogu pārpildītajā stadionā nejutu," par emocionālo fonu sacensībās saka Gailums. Viņš piebilst, ka arī viņam šobrīd ir psiholoģisks un fizisks nogurums, jo pirmās sacensības bija marta vidū, pēdējās – sešus mēnešus vēlāk. Metienos mēģināts atkārtot vienu tehnisku kustību, kas viņam sanāca 30. augustā "Spitzen Leichtathletik" sacensībās Lucernā, kur viņš ieņēma otro vietu ar rezultātu 83,30 metri, taču Cīrihē tas neizdevās. Savukārt sestais metiens Cīrihē saistīts ar kuriozu. "Likās, ka pēdējais metiens ir bijis piektais, jo parastajos Dimanta līgas posmos sesto metienu izpildīja tikai trīs labākie sportisti, taču izrādījās, ka šeit pie sestā metiena tika visi. Pēc piektā metiena pateicos skatītājiem par atbalstu, bet pēc tam vēlreiz bija jāmet." "Sasniegto

rezultātu vērtēju kā apmierinošu. Esmu priecīgs, ka vismaz izdevās pārsniegt 80 metrus. Tas padēvēs pirmajā mēģinājumā, un katrā nākamajā mēģinājumā mest tālāk, taču pārējos metienos savu rezultātu neuzlaboju."

Bobs Hārtlijs atgriezies "Avangard" klubā

Kādreizējais Latvijas hokeja izlases galvenais treneris atgriezies Kontinentālās hokeja līgas (KHL) klubā Omskas "Avangard", vēsta vienība. Tiek ziņots, ka Hārtlijs atgriezies, lai palīdzētu attīstīt bērnu un jauniešu sportu Omskas apgabalā. Tāpat viņš piesaistīts kā "Avangard" akadēmijas konsultants. Hārtlijs Omskā arī piedalīšoties 1. oktobrī "G-Drive Arena" atklāšanas pasākumā.

61 gadu vecais Kanadas speciālists "Avangard" pameta 2022. gada aprīlī. Viņš klubu vadīja kopš 2018. gada maija. Hārtlija vadībā "Avangard" 2021. gadā izcīnīja Gagarina kausu. Latvijas izlasi Hārtlijs vadīja no 2016. līdz 2021. gadam.

Veronika Stūriška uzklasa olimpiskā čempiona Štromberga padomus

Viena no Latvijas nākotnes BMX cerībām ir Veronika Stūriška. Viņa treniņus aizvada Valmierā, Māra Štromberga BMX trasē. Šoreiz Veronikas treniņu vērō sportists, kuŗš viņas vecumā Eiropas junioru čempionātā izcīnīja bronzas medaļu, gadu vēlāk viņš bija trešais pasaulē... bet vēl pēc četriem gadiem viņš bija jau Eiropas, pasaules un olimpiskais čempions – pats Māris Štrombergs.

Veronika Stūriška uz goda pjedestala

Štrombergs sevi par treneri nesauc, lai gan reizēm Amerikā, kas ir viņa pastāvīgā dzīves vieta, un arī citviet pasaulē viņš

labprāt piedalās jauno talantu labprāt nometnēs. Viņaprāt, Veronika šobrīd tuvojas brīdim, kad iezīmēsies, ko viņa var sasniegt pieaugušo sportā. "Ir vai nav. Ir jābūt tādām klikšķim. Tāpēc arī man būs interesanti redzēt pie kādiem sikumiem, ko tu uzreiz redzi būtu jāpiestrādā. Vai trūkst tehniskais, starts, vai pie lēkšanas... Sievietēm un meitenēm īpaši svarīgs ir starts un lēkšanas tehnika," treniņā redzēto komentēja Štrombergs.

Veronikas treneris ir Ģirts Kātiņš. Viņa audzēkne ir arī patlaban Latvijas sieviešu BMX riteņbraukšanas lidere Vineta Pētersone. Tikmēr Veronika pirmo gadu sacensībās brauc no pieaugušo astoņus metrus augstā starta kalna. Pirmie lielie lēcieni izmēģināti tikai šovasar, bet Veronika ar to ir apmierināta.

Kātiņš Veroniku raksturo šādi: "Mērķtiecība. Vienā vārdā. Tikai neizdegt, galvenais. Visu laiku, lai būtu āķis lūpā." Vasarā Veronika trenējas gan Smiltenes trasē, gan ļoti bieži no dzimtajā Jaunpiebalgas brauc uz treniņiem Valmierā, kur apstākļi ir maksimāli pietuvināti starptautiskām sacensībām.

Jaunā sezona iezīmē būtiskas izmaiņas Latvijas hokeja ainavā

Latvijas hokejā atkal pienācis brīdis, kad pašmāju spēcīgākajam čempionātam pievērs pastiprinātu uzmanību. Pēc tam, kad bija skaidrs, ka Rīgas "Dinamo" dalība agresorvalsts līgā būtu vairāk nekā nepieņemama, tas atgriezta dienaskārtībā virkni jautājumu.

Pamatā – kā stiprināt vietējo čempionātu? "Dinamo" eksistence daudzus problēmā jautājumus mākslīgi pavirzīja malā. Viens no tiem – jauno un perspektīvo, pamatā U-20 vecuma, hokejistu sagatavošana. HK "Rīga" kā "Dinamo" jauniešu komanda daļēji, bet ne pilnvērtīgi šo uzdevumu paņēma savā paspārnē, jo līmeņu atšķirība starp HK "Rīga" un "Dinamo" bija pārāk liela, lai jaunajiem spēlētājiem notiktu organiska pāreja uz pieaugušo hokeju. Tagad šo lomu pildīs "Zemgale/LLU", kas reizē kā Latvijas U-20 izlases bāzes klubs piedalīsies otrajā spēcīgākajā Somijas čempionātā jeb "Mestis" līgā.

"Protams, tas ir liels izaicinājums," Latvijas Televīzijas "Sporta Studijai" atzina HK "Zemgale/LLU" direktors Aivars Zeltiņš, norādot, ka cer ieraudzīt jaunās hokeja zvaigznes, kas būs gatavas spēlēt izlasē. Jelgavniekus sagaida izaicinājumiem pilna sezona.

52 spēles "Mestis" regulārajā čempionātā kopā ar 32 mačiem Latvijā, neskaitot izslēgšanas kārtu, rada NHL cienīgu spēļu grafiku. Par kopējo atdevi varēs runāt pēc krietna laika. Tomēr pirmā pozitīvā lieta šajā

pasākumā, ka klubam kā U-20 bāzes komandai ir viens treneris – Artis Ābols. Tas vismaz rada jēgpilnu sasaisti ar izvirzītajiem mērķiem – nodrošināt platformu jaunajiem hokejistiem, kuŗiem vēl nepieciešams pilnveidoties.

Tikmēr Latvijas čempionāts kļuvis starptautisks. Pēc vairāk nekā desmit gadu pārtraukuma savā pulkā uzņemsim lietuviēšus. Turklāt trīs komandas uzreiz. Plāni veidot Baltijas čempionātu allaž bijuši ar domu sniegt artavu Latvijas valstsvienībai. Pagaidām Latvijas čempionāta piensums izlasei ir niecīgs. Pēdējo desmit pasaules čempionātu laikā tikai trīs hokejisti pēc sezonas izskaņas Latvijā bija atrodami valstsvienības sastāvā pavasara trakuma laikā. Latvijas Hokeja federācijas (LHF) ģenerālsēkretārs Roberts Plāvējs šaubās, vai Latvijas čempionāts varētu būt bāze Latvijas hokeja izlasei.

Ar minus zīmi vērtējams, ka uz nenoteiktu laiku no Latvijas spēcīgākā čempionāta kartes pazudusi Liepāja, samazinot jau tā niecīgo reģionu pārstāvniecību, kamēr divkārtējie čempioni "Kurbads" joprojām izvēlas spēlēt Igaunijas līgā. "Nākotnē "Liepāja" pavisam noteikti atgriezīsies, arī "Kurbads", es ceru, jau tuvākajā laikā atkal pievienosies Latvijas čempionātam," pauda Plāvējs, neslēpjot, ka viss atduras finansēs.

Daudzas komandas piedziņojušas būtiskas izmaiņas sastāvā. Arī optimizējot klubu budžetus, par mērķi izvirzot jauno spēlētāju attīstību. Piemēram, pagājušās sezonas pusfinālistu "Mogo/LSPA" sastāvā iztrūkst 14 no 20 iepriekšējās sezonas rezultātīvākajiem hokejistiem.

HK "Mogo/LSPA" galvenais treneris Ģirts Ankipāns pauž, ka klubam ir jābūt vietai, kur attīstīties jaunajiem hokejistiem, bet, iespējams, aizvadītajā sezonā klubs pārāk koncentrējies uz titula izcīnīšanu, piesaistot gados pieredzējušākus spēlētājus. Taču mērķi sasniegt neizdevās.

Komandu ambīcija neatkarīgi no budžeta un sastāva vienmēr ir bijusi ciņa par titulu. Vismaz sezonas sākumā. Pavašarī reālas iespējas ar vēlmēm iegūst taustāmākas aprises. Tomēr šobrīd ir pamats bažām, vai visi klubi spēš pabeigt sezonu. Satraukumu rada astronomiskās energoresursu cenas, kas pēc Krievijas sāktā kara Ukrainā piedziņojušas milzu lēcienus. Iezīmējās riski, ka vairākas halles varētu beigt pastāvēt pēc dažiem nākamajiem saņemtajiem rēķiniem.

Federācija ar klubiem apspriedusi plānu B, lai aizvadītu pilnvērtīgu Latvijas čempionātu, bet skaidrs ir viens – LHF resursos nav spējas palīdzēt uzturēt halles, un pagaidām nav arī signālu, ka atbildīgās ministrijas varētu nākt talkā.

Plāvējs pauda, ka darīs visu, lai pārorientētu komandas uz citām hallēm. Bet pašreizējā

situācija ir sauciens pēc palīdzības.

Organizatoriskajā pusē hokeja dzīves kūrētāji joprojām kāpj uz vecajiem grābekļiem, kas nerada papildu interesi par valsts spēcīgāko hokeja čempionātu. Darbs ar līdzjutējiem bija aktuāls vien dažiem klubiem. Divi no tiem pagaidām vairs nav atrodami starp čempionāta dalībniekiem. Neatkarīgi no apstākļiem, ārējiem vai iekšējiem, Latvijas hokeja sezona ir sākusies, un arī šogad neiztrūks vairākas sportiskas intrigas.

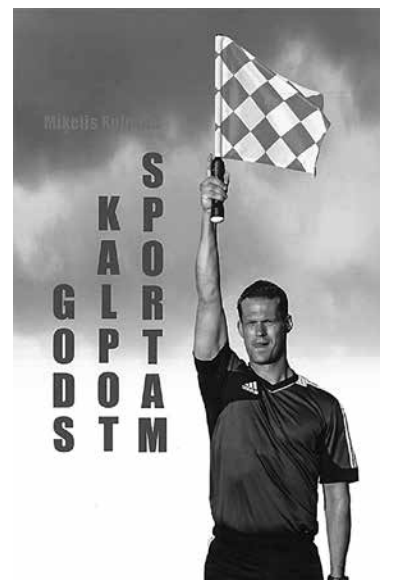
DAŽOS VĀRDOS

* Latvijas tenisiste Aļona Ostapenko Sieviešu Tenisa asociācijas (WTA) pasaules vienspēļu rangā 12. septembrī ir pakāpusies uz 15. vietu, bet dubultspēlēs – uz septīto vietu. Pēc ASV atklātā čempionāta, kuŗā Ostapenko vienspēlēs izstājās jau pirmajā kārtā, bet dubultspēlēs ar ukrainieti Lūdmilu Kičenoku ukeņvarēja astotdaļfinālu. Latvijas tenisiste arī sacentās jauktu dubultspēļu turnīrā, kuŗā pāri ar Spānijas tenisistu Dāvidu Vegu-Ernan-desu piedziņoja neveiksmi ceturtdaļfinālā.

Sporta ziņas sakopojis
P. KĀRLSONS

MIKĒLIS RUBENIS GODS KALPOT SPORTAM

Legendārā latviešu futbola tiesneša Mikēļa Rubena grāmata par tiem, kas kalpojuši futbolam.

Cena 25,- USD

Grāmata Jums piesūtīs pa pastu (t.sk. pasta izdevumi).
Rakstiet Inesei Zaķis 6051A
Sun Blvd #604,
St. Petersburg, Florida 33715